

Pismo
ukazuje się
we wtorki
i piątki

Głos *weekend*

Piątek
17 stycznia 2025
nr 5 (LXXX)
cena: 22 Kč

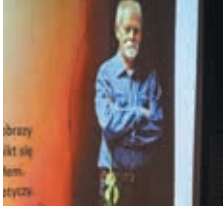
WIADOMOŚCI
REŻYSER OD MOCNYCH
TEMATÓW
STR. 2-3

WYWIAD
NIESIEMY PIĘKNĄ
MUZYKĘ...
STR. 4

ZBLIŻENIA
BRONISŁAW
LIBERDA - CZŁOWIEK
SPEŁNIONY STR. 8

Wsparcie na nowych zasadach

WYDARZENIE: W ostatnich dniach ubiegłego roku polskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych ogłosiło konsultacje publiczne dotyczące „Rządowej strategii współpracy z Polonią i Polakami za granicą na lata 2025-2030”. Uwagi można wносить do najbliższego wtorku.

• Tegoroczne Światowe Forum Mediów Polonijnych, które odbyło się w Pułtusku i Warszawie. Media polonijne nie pojawiły się w projekcie „Rządowej strategii współpracy z Polonią i Polakami za granicą na lata 2025-2030”. Fot. ARC

Danuta Chlup

Projekt „Rządowej strategii współpracy z Polonią i Polakami za granicą” na kolejne pięć lat liczy 17 stron. Ministerstwo określiło w nim priorytety współpracy oraz wsparcia dla Polonii i Polaków żyjących poza Macierzą. Te najważniejsze minister Radosław Sikorski przedstawił już pod koniec października ub. roku w Senacie RP.

– Potrzebujemy partnerskiej relacji z przedstawicielami Polonii, korzystnej jednocześnie dla środowisk polonijnych i dla kraju. Polskie państwo powinno organizację polonijną wspierać, a nie bezwarunkowo utrzymywać – podkreślił wówczas szef polskiej dyplomacji.

O tym, że relacje państwa polskiego z Polonią powinny przynosić

obopólne korzyści, MSZ przypomina w różnych punktach projektu strategii, najmocniej w dotyczącym polityki powrotowej. Polityka ta, jak wskazuje nazwa, ma przede wszystkim obejmować narzędzia zachęcające Polonię do powrotu do Polski, podjęcia tam pracy i przysłużenia się krajowi swoimi zdolnościami i kwalifikacjami. Polakom autochtonicznym (na przykład na Zaolziu), którym zależy na utrzymaniu polskości w swojej małej ojczyźnie, te działania mogą się jawić jako kontrowersyjne. Strategia pamięta jednak także o wspieraniu postaw obywatelskich i prospołecznych członków Polonii w krajach ich zamieszkania, narzędziem mają być projekty z szeroko pojętej edukacji obywatelskiej oraz kształcenie liderów.

Na pierwszym miejscu wśród priorytetów wymienione jest nauczanie języka polskiego. Autorzy strategii skupiają się w dużej mierze na nauczaniu go jako języka obcego,

biorąc pod uwagę potrzeby młodych przedstawicieli Polonii, słabo znających język przodków. Mowa jest jednak również o wspomaganiu nauki języka polskiego, historii, geografii i kultury polskiej oraz innych przedmiotów w języku polskim w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw, jak przykładowo działają polskie szkoły w Republice Czeskiej.

W części poświęconej finansowaniu działalności polonijnej MSZ podkreśla, że należy zmobilizować i wesprzeć środowiska polonijne w poszukiwaniu lokalnych możliwości finansowania ich działalności. MSZ zwraca uwagę, że organizacje i stowarzyszenia polonijne sporadycznie sięgają po fundusze oferowane przez kraje zamieszkania. Na Zaolziu rzeczywistość wygląda inaczej – tutejsze organizacje, szkoły i inne podmioty regularnie korzystają z funduszy dostępnych w RC. MSZ nie ukrywa zarazem, że zamierza odchodzić stopniowo od

finansowania działalności organizacji polonijnych w miejscach, gdzie istnieją lokalne możliwości.

Strategia informuje także o planowanych zmianach legislacyjnych dotyczących repatriacji, nadawania polskiego obywatelstwa oraz przyznawania Karty Polaka. MSZ zdradza, że kryterium aktywności w organizacjach polonijnych zamierza zastąpić wymogiem znajomości języka i kultury polskiej. Powodem są zaobserwowane nadużycia.

Prezes Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego Helena Legowicz jest członkinią Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu RP, która będzie omawiała „Rządową strategię”. W poniedziałek odbędzie się pierwsze on-line spotkanie Rady dotyczące tego tematu. Legowicz podzieliła się z „Głosem” swoimi spostrzeżeniami:

Ciąg dalszy na str. 5

REKLAMA

80 lat Głos

Drogi Głosie!

Dziękujemy Ci za 80 lat służby mieszkańcom tego regionu, a szczególnie za artykuły, reportaże i wywiady o inicjatywach realizowanych na terenie naszej wioski, o jej ludziach i miejscach.

Z życzeniami fantastycznych pomysłów i lekkiego pióra

Gmina
Bystrzyca

GŁ-036

Sport Vitality
Bystrzyca

Rozpoczynamy
nowe kursy!

sport vitality

Latino dance, joga,
SM system, tabata,
powerboxing, bosu...
Wykorzystaj swój benefit!

+420 731 446 856
www.sportvitality.cz

ZDANIEM... Janusza Bittmara

bittmar@glos.live

Kiedy premier Republiki Czeskiej Petr Fiala w programie „Otázky Václava Moravca” („Pytania Václava Moravca”), flagowym cyklu dyskusji politycznych Czeskiej Telewizji, pozwolił sobie na odważną dygresję, snując ambitne wizje „niemieckich zarobków” w czeskim sektorze publicznym w horyzoncie czterech lat, z pewnością miał na myśli nie tylko nauczycieli, ale również inne kluczowe profesje stanowiące o sile każdego zdrowego społeczeństwa.

Nie wiem dokładnie, ile zarabiają zawodowi strażacy w Kalifornii, narażający swoje życie w walce z pożarami na terenie Los Angeles, ale orientuję się, jakie zarobki proponowane są na starcie kariery młodym strażakom w naszym kraju. Również tym, którzy jako pierwsi wtargnęli w niedzielę nad ranem do płonącej restauracji w Moście, by ratować znajdujących się w środku ludzi. Bilans tragedii powstałej prawdopodobnie na skutek przewróconego gazowego grzejnika popularnego w wielu restauracjach również w naszym regionie jest tragiczny. Śmierć poniosło siedem osób, a dwie do wczorajszego zamknięcia numeru znajdowały się w szpitalu w stanie krytycznym. Wprawdzie ratowania cudzego życia nie można mierzyć własnymi zarobkami, ale myślę, że pensja netto młodego strażaka (ale także policjanta) sięgająca 27 tys. koron, zakrawa na kpiny. Kiedy z moim szwagrem, byłym zawodowym strażakiem z Noszowic, rozmawiamy luźno o naszych pasjach życiowych, często wspomina o biurokracji, z jaką dodatkowo musiał się mierzyć w swoim byłym zawodzie. I dodaje, że na chwilę obecną pracę w Państwowej Straży Pożarnej podejmują wyłącznie najwięksi entuzjaści, którzy jednak szybko, a najczęściej po założeniu rodziny, tracą reszki romantycznych złudeń.

Dla największych krytyków obecnego rządu RC zarobkowe wizje premiera to nic innego, jak delirium, dla innych to typowa polityczna hiperbola na progu wyborów parlamentarnych. Dla mnie ważne jest, żeby w całej tej przestrzeni dyskusyjnej nie zgubił się kluczowy wątek myśli Petra Fiali: zdrowe zarobki są możliwe tylko w zdrowym państwie. W takim, gdzie populizm i oddech Rosji nie mają racji bytu. ▲

CYTAT NA DZIŚ

Mikuláš Bek

czeski minister edukacji,
odnośnie zmian w ramowych planach nauczania

...

To najbardziej wyraźna zmiana w ciągu ostatnich prawie dwudziestu lat. Koncepcja edukacji opartej na kompetencjach nie oznacza rezygnowania z wiedzy, to tylko inne spojrzenie na nauczanie (...) Ambicją jest zmniejszenie nacisku na znajomość faktów, które obecnie można bardzo szybko ustalić

W OBIEKTYWIE »GŁOSU«

● Po ostatnich opadach na chodnikach wciąż zalega mnóstwo śniegu. Plugi mają więc dużo do roboty. Ten uchwyciliśmy w Jablunkowie. Fot. NORBERT DĄBKOWSKI

DZIŚ...

17
stycznia 2025

Imieniny obchodzą:
Antoni, Rozalinda
Wschód słońca: 7.33
Zachód słońca: 15.58
Do końca roku: 348 dni
(Nie)typowe święta:
Dzień
Dialogu z Judaizmem
Przysłowie:
„Jak styczeń zachlapany,
to lipiec zaptakany”

JUTRO...

18
stycznia 2025

Imieniny obchodzą:
Beatrycze, Małgorzata
Wschód słońca: 7.32
Zachód słońca: 16.00
Do końca roku: 347 dni
(Nie)typowe święta:
Dzień Kubusia Puchatka
Przysłowie:
„Gdy na Małgorzaty mroź,
jeszcze długo nie pojedzie
wóz”

POJUTRZE...

19
stycznia 2025

Imieniny obchodzą:
Henryk, Mariusz
Wschód słońca: 7.31
Zachód słońca: 16.02
Do końca roku: 342 dni
(Nie)typowe święta:
Światowy Dzień Śniegu
Przysłowie:
„Gdy styczeń z zimnem nie
chodzi, marzec, kwiecień
wychodzi”

POGODA

piątek

dzień: 2 do 3°C
noc: -2 do -4°C
wiatr: 1-3 m/s

sobota

dzień: 3 do 5°C
noc: -3 do -5°C
wiatr: 1-3 m/s

niedziela

dzień: 7 do 8°C
noc: -1 do -2°C
wiatr: 1-2 m/s

Reżyser od mocnych tematów

Zapowiada się nie lada gratka dla miłośników kina. Nad Olzę przyjedzie Jiří Mádl, którego film „Fale” („Vlny”) znalazł się na tegorocznej oscarowej short liście w kategorii Najlepszy Film Zagraniczny. Opowiedzianą w obrazie historię wydarzeń 1968 roku w Czechosłowacji i roli radia w przeciwstawianiu się cenzurze będzie można zobaczyć podczas festiwalu i zadać pytanie jego twórcy.

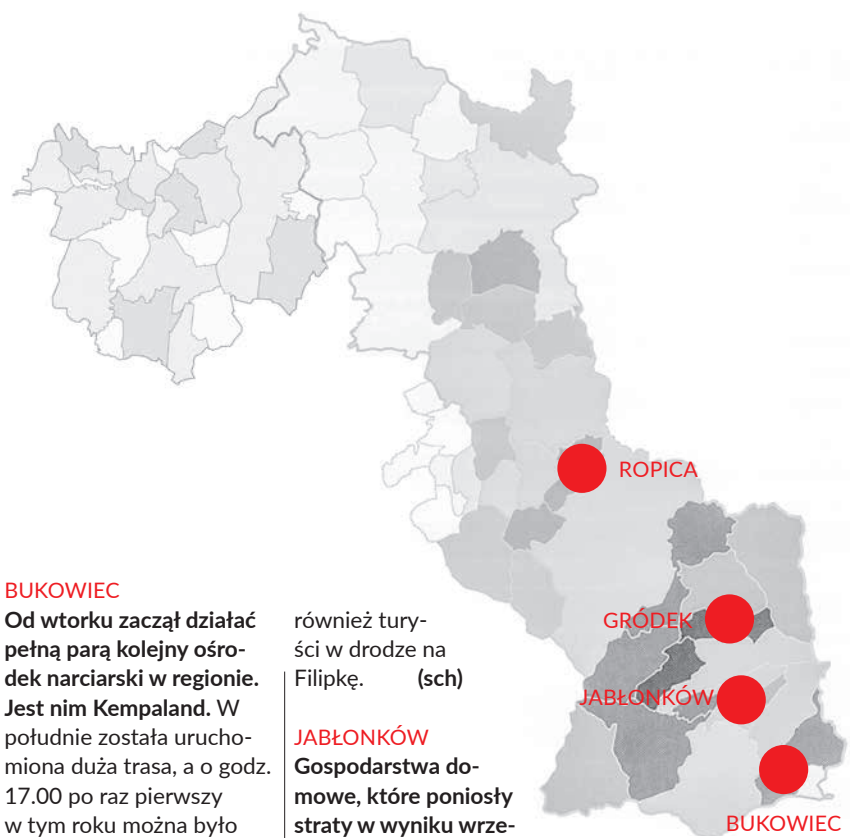

● Jiří Mádl na przełomie kwietnia i maja zawita nad Olzę. Fot. ARC

Jiří Mádl miał zostać zawodowym hokeistą, ale kontuzja łokcia uniemożliwiła mu realizację tego marzenia. W tym samym czasie zagrał główną rolę w komedii „Snowboardziści” Karla Janáka, która

zdobyła w 2024 roku Czeskiego Lwa za najlepszy film. Mádl został najmłodszą osobą w historii umieszczoną na liście Osobowości Republiki Czeskiej

DZIEJE SIĘ W REGIONIE

BUKOWIEC

Od wtorku zaczął działać pełną parą kolejny ośrodek narciarski w regionie. Jest nim Kempaland. W południe została uruchomiona duża trasa, a o godz. 17.00 po raz pierwszy w tym roku można było poszusować na stoku przy sztucznym oświetleniu. Ośrodek będzie otędotą czynny codziennie w godz. 8.30-20.00 z godziną przerwą na przygotowanie stoku przed wieczornym ponownym uruchomieniem kolejki. (sch)

GRÓDEK

Trzy dotacje marzą się gminie w tym roku – dwie wojewódzkie i jedna z Euroregionu Śląsk Cieszyński na projekt realizowany w ramach polsko-czeskiej współpracy transgranicznej ze Skoczowem. Ma on dotyczyć rodzin z dziećmi i oprócz wzajemnych spotkań przewiduje montaż atrakcji dla dzieci, z których będą mogli korzystać

również turyści w drodze na Filipkę. (sch)

JABŁONKÓW

Gospodarstwa domowe, które poniosły straty w wyniku wrzesniowej powodzi, mogą starać się o dofinansowanie z Ministerstwa Środowiska Naturalnego RC za pośrednictwem Państwowego Funduszu Środowiska Naturalnego. Zostanie ono przeznaczona przede wszystkim na pokrycie wydatków na usuwanie wyrządzonych przez powódź szkód na mieniu, wydatków na energię oraz na zakup lub naprawę podstawowego wyposażenia gospodarstwa domowego. Osoby, które są zainteresowane tą formą pomocy, powinny do 20 stycznia (do godz. 12.00) wysłać e-maila na adres: lenka.kawulokova@jablunkov.cz. (sch)

ROPICA

Wszystko wskazuje na to, że gmina będzie musiała poszukać nowych miejsc dla bocianich gniazd. Z takim pomysłem wyszła spółka ČEZ, aby ochronić ptaki przed niebezpieczeństwem wynikającym z usuwania wyrządzonych przez powódź szkód na mieniu, wydatków na energię oraz na zakup lub naprawę podstawowego wyposażenia gospodarstwa domowego. Osoby, które są zainteresowane tą formą pomocy, powinny do 20 stycznia (do godz. 12.00) wysłać e-maila na adres: lenka.kawulokova@jablunkov.cz. (sch)

Dobry pomysł z szopkami

magazynu „MF DNES”. Wtedy też rozpoczęła się jego kariera aktora grającego po czesku, a z czasem i po angielsku. Artysta ten jest też najmłodszym w historii laureatem Kryształowego Globu dla najlepszego aktora pierwszoplanowego na Międzynarodowym Festiwalu Filmowym w Karlowych Warach, za rolę w „Dzieciach nocy” (2008) Michaeli Pavlátowej – filmie, który także będzie można zobaczyć w Cieszynie.

Niegdyś popularny idol nastoletnich widzów, obecnie jest nie tylko jednym z najbardziej utalentowanych aktorów swojego pokolenia, ale także jednym z najbardziej obiecujących reżyserów ostatnich lat, o czym świadczą nagrody Cieszyńskiego Lwa w kategoriach aktorskich, reżyserkich, a nawet scenopisarskich. Pochodzący z Czeskich Budziejowic aktor wkroczył do świata filmu dzięki udanemu castingowi do głównej roli w jednej z najpopularniejszych komedii Karla Janáka, a przesłuchanie to ostatecznie zmieniło jego życie – podkreśla Martin Novosad, czeski dyrektor programowy Kina na Granicy. – Jego zdolność do nadawania swoim postaciom cha-

rakterystyczne charyzmy i improwizowania dała początek zawrotnej karierze, a oferty kolejnych ról filmowych napływały nieustannie. Jego „nieaktorski” dar wykorzystywany był nie tylko w komediach, ale także w historycznych filmach wielkoekranowych, jak i kameralnych dramatach na potrzeby projektów kinowych lub telewizyjnych.

Z czasem pojawiła się u niego ambicja, by samemu spróbować swoich sił w opowiadaniu filmowych historii, o czym będzie można przekonać się poznając program Kina na Granicy. Począwszy od debiutanckiego „Nad morzel” (2014), przez „Na dachu” (2019), aż po aktualny dramat obyczajowy „Fale” (2024) możemy wyraźnie zaobserwować znaczący rozwój umiejętności reżysera do odnajdywania mocnych tematów i przetwarzania ich z niezwykłą wrażliwością w niebanalny filmowy sposób.

27. Przegląd Filmowy Kino na Granicy odbędzie się w dniach 30 kwietnia-4 maja 2025 roku w Cieszynie i Czeskim Cieszynie. „Głos”, gazeta Polaków w Republice Czeskiej, jest partnerem medialnym wydarzenia. ▲

Wspierajcie powodzian

Dolny Śląsk i Opolszczyzna to miejsca pełne uroku, które oferują wiele niezapomnianych atrakcji – zauważyły wojewoda dolnośląska Anna Ząbska i opolska Monika Jurek. Zachęcają w ten sposób turystów do odwiedzania miejsc, które kilka miesięcy temu zmagaly się z powodzią. Szefowe wojewódzkich samorządów wskazały w apelu, że okazją do odwiedzin mogą być zbliżające się ferie zimowe. – Regiony te, choć zmagaly się z ubiegłoroczną powodzią, są już gotowe na przyjęcie turystów – przekazały w komunikacie. Zapewniły, że większość

atrakcji jest dostępna dla turystów. Tam, gdzie trwa jeszcze odbudowa, są inne możliwości spędzenia czasu.

– Odwiedzając Dolny Śląsk i Opolszczyznę, nie tylko odkrywacie piękno tych terenów, ale także wspieracie lokalne społeczności w odbudowie po trudnych doświadczeniach – czytamy w komunikacie. Wrześniowa powódź dotknęła głównie południową część Dolnego Śląska i Opolszczyzny. Spore zniszczenia pojawiły się m.in. w takich turystycznych miejscowościach, jak Stronie Śląskie, Łądek-Zdrój (woj. dolnośląskie) i Głuchołazy (woj. opolskie). (PAP)

Stracili oszczędności

Wizja pomnożenia pieniędzy niejednemu już zaczęła oczy. Kolejnymi ofiarami oszustów finansowych zostali dwaj mężczyźni z Karwini. Kiedy, niezależnie od siebie, stracili w sumie trzy miliony koron, zainteresowali sprawą policję.

– Pod koniec roku zgłosił się na policję mężczyzna, który we wrześniu ub. roku zareagował na ogłoszenie w Internecie. Obiecywało ono korzystne inwestycje w złoto i kryptowaluty. Skontaktował się z nim mężczyzna, który przedstawił się jako Tomáš B. i twierdził, że jest przedstawicielem istniejącej spółki handlowej – opisała początek drogi prowadzącej do utraty oszczędności Daniela Vlčkowa, oficer prasowy Komendy Wojewódzkiej Policji RC w Ostrawie.

Tomáš B. swoim zachowaniem i erudycją wzbudził zaufanie karwiniaka. Tym bardziej że przygotował wia rygodnie wyglądającą umowę i inne dokumenty. Otdąd mężczyzna regularnie przelewał swoje środki finan-

sowe na wskazane przez „doradcę” rachunki. Nie zrazilo go, że niektóre transakcje były przez banki odrzucone z uwagi na błędy w numerach kont, ani nawet to, że bank oznaczył jeden z rachunków za oszukańczy. W pełni ufał swojemu „doradcy”. To się zmieniło dopiero wtedy, gdy zażądał wypłaty zysku. Pieniądzy nie otrzymał, a oszust domagał się dalszych wpłat rzekomo koniecznych do „odblokowania i legalizacji inwestycji”, po czym zerwał z nim kontakt. Poszkodowany stracił 1,6 mln koron.

– Podobny scenariusz miał drugi przypadek, zgłoszony przez poszkodowanego mężczyznę na początku stycznia. On również zareagował na obietnicę pomnożenia pieniędzy anonsowaną w mediach społecznościowych – powiedziała Vlčkowa. Kilku oszustów skłoniło mężczyznę do „zainwestowania” przeszło 1 mln koron. Pieniądzy tych nie odzyskał.

Dochodzenie w sprawie obu oszustw prowadzi wydział kryminalny Policji RC w Karwinie. (dc)

Dobry pomysł z szopkami

Zbardzo dużym zainteresowaniem spotkała się pierwsza wystawa szopek bożonarodzeniowych, jaką zorganizowało Miejsce Koło PZKO w Boguminie-Skrzeczoniu.

– Bardzo dużo ludzi się przewinęło. Trudno nam podać dokładną liczbę, bo nie sprawdzaliśmy obecności, ale szacunkowo naszą wystawę zobaczyło ponad 250 osób – mówi Czesław Gałuszka, prezes skrzeczńskiego koła.

– Warto było ją zrobić, bo zainteresowanie było duże. Przyjeżdżali do nas nie tylko z Bogumina i Skrzeczonia, ale i okolicy – z Orłowej, Karwiny, Pietwałdu, a także z Polski – zaznacza prezes koła. Wystawa, którą do niedzieli 5 stycznia można było oglądać na piętrze Domu PZKO w Boguminie-Skrzeczoniu, była pierwszą tak dużą ekspozycją przygotowaną przez pezetkaowców. W atrakcyjnie zaaranżowanej scenierii zwiedzający mogli obejrzeć około

● W Domu PZKO można było obejrzeć ok. 30 stajenek betlejemskich. Większość pochodziła z kolekcji Czesława Gałuszki. Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

30 różnorodnych stajenek wykonanych m.in. z klocków Lego, z papieru, drewna, gipsu, a nawet puzzli. Czesław Gałuszka zapowiada, że w związku z zainteresowaniem i odze-

wem, z jakim spotkała się wystawa, w kole planują powtórzenie tego przedsięwzięcia w podobnym duchu. – Już teraz zapraszam – mówi. (klm)

Zmodernizowano przestrzeń koło »Radości«

Park koło Domu Kultury „Radość” w Hawierzowie przeszedł długo oczekiwaną remont. Od momentu powstania miasta w 1955 roku aż do niedawna trwał w niezmienionym stanie. Przeprowadzona pod koniec ub. roku modernizacja była zatem koniecznością.

Park jest połączeniem zieleni oraz przestrzeni służącej do aktywnego i pasywnego odpoczynku. W tym celu posadzono wiele gatunków drzew, które będą mienić się kolorami przez cały rok. Wiosną powstaną tu rabaty kwiatowe uzupełnione ozdobnymi trawami i krzewami. W tej scenierii usytuowano sześć stref relaksu.

Dla najmłodszych miasto urządziło w parku koło „Radości” plac zabaw ze zjeżdżalnią, huśtawką i piaskownicą. Na drugim boisku znajdują się m.in. trampolina oraz

park linowy. Dominantą pozostała jednak nawet po remoncie legendarna już niemal fontanna z chłopcem z rybą z końca lat 50. ub. wieku. Całość jest tak skomponowana, że pozwala na organizowanie tu imprez publicznych pod gołym niebem.

Zmodernizowana przestrzeń oferuje nowoczesne rozwiązania zarówno jeśli chodzi o kanalizację deszczową, jak i oświetlenie. Na 33 słupach zainstalowano lampy LED, a kolejne cztery na słupach ulicznych. Dodatkowym bonusem dla mieszkańców tej części Hawierzowa jest poszerzony parking na uli-

● Wyremontowany park koło „Radości” z lotu ptaka. Fot. UM Hawierzowa

cy Sadovej. Zamiast pierwotnych 29 miejsc parkingowych oferuje ich aż 62.

Koszt prac był ogromny. Z budżetu państwa poszło na ten cel 36 mln koron, a miasto wydało z własnych środków kolejnych 5 mln koron. (sch)

1200

młodych sportowców będzie rywalizowało w 27 dyscyplinach w ramach Olimpiady Dzieci i Młodzieży, która rozpocznie się w niedzielę 26 stycznia w Werk Arenie w Trzyczno o 15.30. Podczas ceremonii otwarcia tej olimpiady wystąpi piosenkarz Albert Černý i jego zespół Lake Malawi. Bilety na to wydarzenie kosztują 150 koron. Młodzieżowe zawody potrwać cztery dni. Zmagania zawodników kibice mogą oglądać za darmo.

(klm)

REKLAMA

Smaczny Catering
na imieniny, urodziny, jubileusze i spotkania rodzinne

WWW.CATERINGCIESZYN.PL +48 537 357 077

Śladami drzewiówek, które się zachowały, i których już nie ma

Śladami zapomnianej architektury ludowej prowadził w sobotę z Piosku do Bukowca spacer zorganizowany przez PTTS „Beskid Śląski”. Przewodniczył mu pasjonat historii i kultury lokalnej Jan Michalik. Zainteresowanie tematem przerosło najśmielsze oczekiwania. Do Piosku zjechało ponad 120 uczestników z obu stron Olzy.

• Stodoła Karola Kurzysza z deską Chraścinki w Piosku.

• Na płocie fotografia fojstwa rodziny Bieleśzów pochodzącego z 1795 roku.

Beata Schönwald

Połowę grupy stanowili członkowie „Beskidu Śląskiego”, drugą ludzie niezrzeszeni w tej organizacji, często osoby młode. Towarzyszyli im wójt Piosku Věra Szkanderowa, wójt Bystrzycy Roman Wróbel, a w Bukowcu dołączyła do nich Monika Czepczorowa, prawnuczka miejscowego wójta Adama Bieleśza i jego następczyni. – Zobaczymy z bliska 12 drzewiówek, które jeszcze stoją, i o których co nieco wam opowiem. Kilka zobaczymy z daleka, w paru miejscach pokażę fotografie dziesięciu drzewiówek, których już nie ma. W Piosku z dwóch zabytkowych chałup nie została już ani jedna, a w Bukowcu z jedenastu zostały cztery, przy których się zatrzymamy. Dowiem się też ciekawostek z życia ich mieszkańców – zapowiedział Michalik, zanim grupa wyruszyła sprzed remizy strażackiej na Wiatrowice. Jak wyliczył, w 1836 roku, kiedy wydano cesarską mapę katastralną Piosku, w wiosce stało 150 drzewiówek i ani jednego domu murowanego. Te, które przetrwały do dziś, mają nawet po 250-300 lat.

Od Kurzyszów do Janiczków
Na Wiatrowicach wycieczka zatrzymała się przy dworze Karola Kurzysza. To na jego stodołę w ub.

roku został namalowany deskał upamiętniający Marię Suszkową z domu Chraścina, zwaną po prostu jako „Ciotka Chraścinka”. Znana była w całym Piosku jako autorka wierszy i powinszowań, mieszkała zaś na niedalekich Pustkach, dokąd uczestnicy spaceru udali się tuż po krótkim spotkaniu z Karolem Kurzyszem. Jego dom pochodzi z 1920 roku, jednak pierwsze zabudowania wzniesli tutaj jego przodkowie, którzy przyszli do Piosku z Istebnej za lepszą ziemią w 1770 roku. Dowodem na to jest 250-letnia lipa, która pełniła rolę piorunochronu. – Starzik walczył w pierwszej wojnie światowej, zwiedził kawał świata i widział, jak ludzie mieszkają. Nasz dom zbudował więc z rozmachem, ku zdumieniu miejscowych – z wielkimi oknami, wyższymi drzwiami i sufitami – przekonywał Karol Kurzys.

Pustki znajdują się po drugiej stronie potoku i drogi. Swoją nazwę zawdzięczają domom, które prawdopodobnie na skutek wojny lub głodu na czas opustoszały. To tutaj pod nr. 58 mieszkała Maria Suszkowa i Ewa Szczerbowa, znana jako pisząca felietony w gwarze Jewka Trzyńcanka. O muzeum, które ma tutaj powstać, informowaliśmy w ostatnim numerze „Głosu”. Dzisiaj natomiast wspomnę o stojącym po sąsiedku domu Janiczków, który dawniej był niewielką drzewiówką „z główną izbą, małą komórką i górką”, zaś jego gospodyni, pani Janicz-

kowa, choć drobnej postury, była osobą niezwykle silną i pracowitą.

Między Pioskiem i Bukowcem
Idąc główną drogą, po prawej stronie mija się małą chałupkę Do Kasioczek w dworze U Kubale, potem Gryguska i małą drzewióweczkę Do Kawałoka oraz bardziej nowoczesną Do Gojnecka. Po prawej stronie stoi aktualnie nieczynna niska restauracja Do Kuby z tradycyjnie estetycznie kształtowanym dachem, którą zbudował Stanisław Byrtus nazywany „Kubowian”. Natomiast nieco wyżej po lewej jest dwór Zokympi. Tam do ub. roku mieszkała najstarsza mieszkanka Piosku Anna Szkanderowa. Kiedy zmarła, do 104 lat brakowało jej za ledwie dwóch tygodni.

Turkowski most na Olzie dzieli Piosiek od Bukowca. Do stojącej opodal gospody U Turka chodziło się na muzykę. W czasach, kiedy była ona drewnianą karczmą, odbywały się tam huczne wesela oraz towarzyszące im tzw. czakacki. Kto nie dostał się do środka, musiał czekać na zewnątrz. Według przewodnika, ostatnia taka „czakacka” była ponoć na weselu Niesłaników Znod Wody z Piosku w latach 70. ub. wieku.

Co pamiętają drzewa
Znacznie odleglejsze czasy pamięta Bukowiecki Starzik – najstarszy i największy wąż gróski być może na całym świecie. Przed dwoma laty złamała go szalejąca w Bukowcu wi-

chura. Obecnie ma więc już tylko 12 metrów wysokości, za to jego obwód liczy więcej jak 8 metrów. Rośnie tutaj prawdopodobnie ok. 600 lat i jest mniej więcej równolatkiem Bukowca. O starych drzewach była mowa również w związku z drzewiówką Na Fiktusach. Dawniej mieszkali tam Szotkowscy, a potem pani Wolna. Kiedy zmarła przed 10 laty, dom opustoszał. – Kupił ją nowy właściciel z Ostrowy i odtąd unosi się nad nią znak zapytania. Czy buldożery zrównają ją z ziemią, czy może stanie się cud i uda się ją jeszcze uratować? – zastanawiał się głośno Janek Michalik. Ten dom liczy podobno ok. 300 lat. Jeszcze starsze jest drewno jodłowe, z którego został zbudowany. Jodła rośnie bowiem powoli, nawet 200-300 lat. Drzewa, które posłużyły tu jako surowiec, mogły więc sobie rosnąć w lesie ok. 1500 roku, a może nawet wcześniej.

Drzewiówka pani Wolnej jest przykładem architektury drewnianej typowym dla tego regionu. Choć uczestnicy sobotniego spaceru zastali ją w dość żalonym stanie, łatwo mogli zauważyć, że dawniej była budowlą dużą i okazałą.

Jedną z możliwości uratowania tego historycznego obiektu byłoby przekazanie go do skansenu w Rożnowie pod Radhoszczem. Choć, jak zauważył przewodnik wycieczki, to też nie gwarantuje sukcesu. Do skansenu trafiły już drzewiówka bukowieckiego fojstwa, kurlok Byrtusów z Zo Chraścio oraz kuźnia kowala Jo- chymka z 1836 roku. Z tej pierwszej,

czyli z domu Bieleśzów z 1795 roku, nie pozostało nic, z kurlokiem było tak samo, a co będzie z kuźnią, tego też na razie nikt nie wie.

Perłki architektury ludowej
W czasie spaceru można było jednak zobaczyć również sporo pięknie zadbane drzewiówek. W Piosku należy do nich zaliczyć z pewnością wspomniany już wcześniej dom Karola Kurzysza, w Bukowcu z kolei dom rodzinny zmarłego kilka lat temu ks. Adama Ruckiego, pochodzący z 1875 roku. Wycieczka również przy nim się zatrzymała.

Ostatnim przystankiem, do którego jej uczestnicy dotarli po trwającej trzy godziny wędrowce, była drzewiówka z pierwszej połowy XIX wieku, w której mieszkała wybitna gawędziarka Anna Chybidziurowa. To przed nią siadała razem z prof. Danielem Kadłubcem, żeby opowiadać niesamowite historie, które on nagrywał na magnetofon, a później zebrał w opasły tom pt. „Opowiadano Anna Chybidziurowa”. Stojący dom obok należał natomiast do Sikory „Gwizdónia”. Oba posiadają status zabytków architektury ludowej.

Zwieńczeniem spaceru i zarazem niespodzianką przygotowaną przez organizatorów na czele z wiceprezes „Beskidu Śląskiego” Wandą Farnik była kapuśnica w dworze Chybidziury od miejscowego kucharza i rzeźnika Dalibora Chraściny, podawana przy dźwiękach muzyki w wykonaniu kapeli „Czerchla”. ▲

Dzieci doczekały się śniegu

Kiedy świat pokryty jest białym puchem, szkoda byłoby z tego nie skorzystać. Przedszkolaki z Gródka często bawiły się w tym tygodniu na śniegu. Wkrótce czeka je kurs narciarski w Bukowcu.

• Starszaki i średniaki idą na sanki.

Danuta Chlup

W śróde gródec- kie dzie- ci przy- niosły do pr z e d - s z k o l a plastikowe sanki. W planie była bowiem prawdziwa zimowa wyprawa. Zaraz po porannych zajęciach starszaki i średniaki wyruszyli z przedszkolakami na górkę koło domu dziadka jednego z chłopców – Tomka. Trzeba się było trochę natrudzić, aby tam dotrzeć, ciągnąc za sobą sanki, ale było warto. Pokrywa śnieżna była tak gruba, że najpierw pani Ewa musiała popychać dzieci, aby zjechały na dół, jednak już po chwili trasa była przetarta i wtedy miała pełne ręce pracy pani Alicja, doglądająca na dole, aby rozpedzone dzieci bezpiecznie zahamowały.

Maluszki w międzyczasie bawiły się na śniegu w ogródku przedszkolnym pod okiem pozostałych dwóch pań nauczycielek i asystentki: z saneczkami, łopatami i specjalnymi plastikowymi kleszczami, za pomocą których można uformować ładne śniegowe kulki. Panie pomogły im ulepić ładnego bałwana udeko-

• Maluszki ulepiły z przedszkolakami bałwana. Fot. DANUTA CHLUP

rowanego czerwonym garnkiem zamiast kapelusza. – Od poniedziałku codziennie chodzimy do ogródka, na spacer, dziś na sanki – cieszyła się z dobrych warunków kierowniczka Klara Świerczek. Przy okazji przypomniła, jakimi zajęciami przedszkole rozpoczęło nowy rok. – Dzieci uczyły się o tradycji Trzech Króli, przygotowały na ten temat pracę plastyczną. Po- tem wszyscy razem szliśmy na zajęcia do Urzędu Gminy oraz do szkoły. Każde dziecko miało koronę, śpiewaliśmy kolędy i

mówiliśmy „winsz”. Starszaki uczyły się także o zmianach pór roku, pogody, o upływie czasu. I w związku z tym w ramach zajęć plastycznych tworzyły zegarki. W nowym roku rozpoczęliśmy także naukę pływania, a poza tym przywitaliśmy dwoje nowych maluszków. W najbliższych planach przedszkola są kurs narciarski w Bukowcu, którego dzieci nie mogą się doczekać i nieustannie o niego dopytują, wyjazd na zajęcia do Domu Dzieci i Młodzieży w Bystrzycy oraz bal karnawałowy. ▲

E-mail: danuta.chlup@glos.live

Pisząc do nas, podaj swój wiek, klasę i adres szkoły, do której uczęszczasz. Prosimy o nadsyłanie listów o objętości do 2000 znaków ze spacjami.

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

»Stonawskie Betlejem«

Szopki powoli znikają z domów, kościołów i przestrzeni publicznej, choć niektóre można jeszcze oglądać do końca stycznia czy nawet do Gromnic, czyli 2 lutego. Wychowawczynie świetlicy szkolnej w polskiej szkole w Stonawie napisała do nas o tym, jak dzieci z klas 1.-5. naryso- wały przed świętami lokalną, stonawską szopkę.

●●●

Pomysł narodził się rok temu, kiedy na wystawie szopek betlejemskich w zamku w Ostrowie zobaczyłam regionalną szopkę Ostrowy-Witkowiec autorstwa Lenki Kocierzowej. Pomyślałam, że może spróbujemy stworzyć coś równie wyjątkowego z naszymi dziećmi. Wierzyłam, że nasze dzieci poradzą sobie z takim zadaniem. Na lekcji wychowania plastycznego zrobiliśmy lekcję wprowadzającą. Dzięki temu dzieci z entuzjazmem, w pełnym skupieniu zabrały się do pracy, wkładając w obrazki dużo energii i serca. Na podstawie fotografii najpierw wykonały szkice ołówkiem, potem malowały czarnym tuszem, stałówkami. Rysowały znane im budynki, zabytki architektury naszej miejscowości. Rozpoczęte prace kontynuowały indywidualnie w świetlicy szkolnej przez kolejne trzy tygodnie. Uzgodniliśmy, że z gotowych prac zrobimy życzenia świąteczne. Kolejnym krokiem była prezentacja wszystkich namalowanych prac na panelu z kartonu i umieszczenie ich na korytarzu szkoły, koło udekorowanej choinki. Podsumowując naszą wspólną pracę, zapoznaliśmy dzieci z tym, jak można wygenerować QR kod, a pod nim umieścić fotogalerię naszego wspólnego projektu.

Fot. ARC szkoły

Halka Kwolek,
świetlica szkolna przy PSP w Stonawie

GŁOSIK I LUDMIŁKA

Najpierw łopaty, potem sanki

Skrzaty bardzo się ucieszyły, kiedy rano wstały i ujrzaly przez okno świat pokryty warstwą śniegu. A ponieważ spały długo, było już widno i śnieg skrzył się w promieniach słońca. – Wymarzona zima! – zawołał uradowany Głosik. – Pójdźmy dziś na sanki, na tę fajną górkę obok placu zabaw. Szybko zjemy śniadanie, ciepło się ubierzemy i... – I najpierw będziemy musieli odśnieżyć chodnik do bramki, bo jeżeli będziemy brnęli w śniegu, to nasypie nam się do butów i przemoczmy spodnie – zauważyła Ludmiłka. Głosik jeszcze raz wyjrzał przez okno, tym razem dokładniej. – Masz rację, Ludmiłko. Nagimnastykujemy się z łopatkami, nim się z tym uporamy – stwierdził. Chodnik nie był długi, a pokrywa śnieżna wcale nie była gruba. Ale trzeba pamiętać, że skrzaty są małe i posługują się małymi łopatkami. Odśnieżenie chodnika pokrytego dwudziestoma centymetrami śniegu było dla nich takim wyzwaniem, jak dla dorosłych ludzi uporanie się z półme-

Rys. WŁADYSŁAW OWICZARZY

trową śniegową pierzyną. Powoli przesuwali się w kierunku bramki, odrzucając na bok śnieg, który mieli przed sobą. Kiedy skończyli, nie miały już nawet ochoty na sanki. – Zostawmy to na popołudnie – zdecydowała Ludmiłka. – Teraz sobie odpocznijmy z gorącą herbatą, przy fajnym filmie rysunkowym. – Oby tylko nie spadł kolejny śnieg, który trzeba byłoby usuwać! – obawiał się Głosik. – Nie spadnie, popatrz, niebo jest pogodne – zaoponowała Ludmiłka. Po południu skrzaty już nawet nie pamiętały o porannym wysiłku. Ubrały się, wzięły sanki i pełne nowej energii udały się na górkę. (dc)

Bronisław Liberda

— człowiek spełniony

Bronisławowi Liberdzie, nietuzinkowej postaci świata kultury, został poświęcony wykład Międzygeneracyjnego Uniwersytetu Regionalnego PZKO (MUR), jaki w drugi czwartek stycznia w czeskokieszyńskim klubie „Dziupla” poprowadziła Renata Putzlacher, poetka, tłumaczka i publicystka. – To dla mnie bardzo osobiste spotkanie – wyznała, dzieląc się z publicznością swoimi wspomnieniami o wyjątkowym zaolziańskim malarzu, ilustratorze, muzyku i reżyserze, który przez lata rysował m.in. dla „Głosu Ludu”.

Łukasz Klimaniec

S tycyniowy wykład MUR-u spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem – w klubie „Dziupla” zjawili się słuchacze z różnych stron regionu, którzy znali zmarłego w 2020 roku Bronisława Liberde. Renata Putzlacher zabrała publiczność w osobistą podróż po życiu malarza i rysownika, z którym po raz pierwszy zetknęła się w Teatrze Lalek „Bajka”. – Zналиśmy się z Bronkiem także z osiedla, spotykaliśmy się w sklepie czy w kiosku, gdzie były piśma, w których Bronek publikował swoje obrazy – przyznała.

Wzruszający zapach kadzidła

Bronisław Liberda urodził się w 1937 roku. Był świadkiem czasów, kiedy powstawały zaolziańskie pisma i organizacje („Głos Ludu”, „Zwrot”, PZKO, Sekcja Literacko-Artystyczna przy ZG PZKO, Teatr Lalek „Bajka”, Scena Polska), w których potem aktywnie się udzielał.

„Urodziłem się w sobotę, 28 sierpnia 1937 roku w Trzynie. Urodziłem się bez instruktażu obsługi i do dziś są ze mną kłopoty” – pisał w notkach. Wskazywał, że jego dziadek nazywał się Konrad Dänemark. „Z takiej polskiej rodziny pochodzę... Kim jestem?” – pytał siebie w swoich zapiskach. Uważał, że nazwisko, imię, narodowość i religia są pamiątką po rodzicach. „Tej pamiątki strzegę i nikt mi jej nie zabierze. Kto się jej rzeka, rzeka się rodziców” – podkreślał w zapiskach.

Renata Putzlacher wyznała, że to stwierdzenie jest jej bliskie, bowiem jej przodkowie ze strony dziadka

pochodzili z austriackiego Grazu, ale cała rodzina jej mamy wywodzi się z polskiej strony Śląska Cieszyńskiego.

– Mama mojego taty pochodzi z Ustronia, a moja mama ze Skoczowa, więc Śląsk Cieszyński jest moją matką ojczyzną – przypomniała. Sam Liberda podkreślał, że jego ojciec wywodził się z rodziny robotniczej, był komunistą i pracował w Hucie Trzynieckiej. Jego matka pochodziła z rodziny, w której dziadek był szewcem i organistą w kościełku w Lesznej Górnej.

„Przychodziłem tu z nim, siadałem obok niego przy organach i słuchałem muzyki oglądając nabożeństwo. Tu rodziło się moje zamiłowanie do muzyki i mistyki. Sam potem byłem organistą, a w dzieciństwie ministrantem. Do dziś wzruszają mnie zapach kadzidła i muzyka organowa” – pisał Bronisław Liberda.

Chciał być kompozytorem. W wieku 13 lat napisał utwór na fortepian. Zdawał nawet egzamin na akademie muzyczną w Bnie. „Przyjełby mnie, gdybym ukończył ostatni rok konserwatorium. Niestety tata postanowił, że będę nauczycielem (co za pomyłka!). Z muzyką nie rozstałem się do dziś, towarzyszy mi stale” – zapisał.

Parówki i herbata

Bronisława Liberde naznaczyła huta. Wyrósł w robotniczym środowisku, jak przyznał – „w krajobrazie dymów, ognia, żelaza”. Choć Beskidy były niedaleko, nie poznał ich za młodu – zakurzona ulica była jego placem zabaw. Po maturze w orłowskiej szkole pedagogicznej tylko przez rok poświęcił się pedagogice. Na szczęście, bo – jak zanotował – „Zaolziacy jako tako się prezentują,

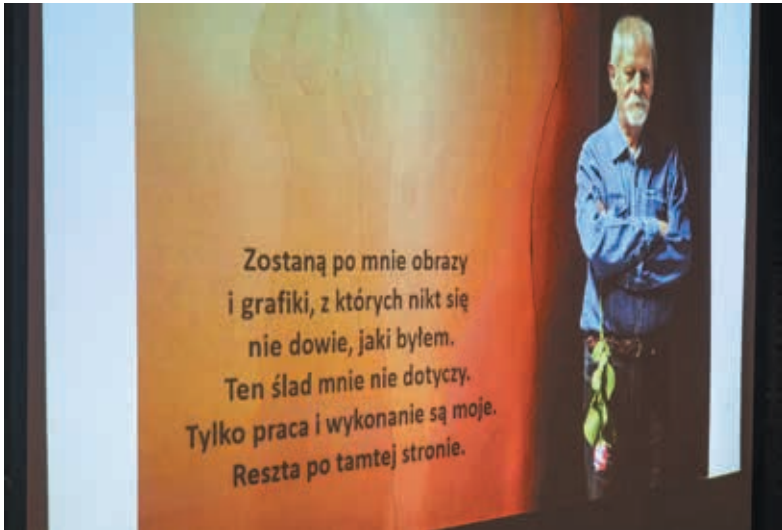
a byłoby gorzej, gdybym uczył ich dłużej”.

Od początku zdradzał wielki talent. Paweł Kubisz o 19-letnim Liberdzie pisał na łamach „Głosu Ludu” w 1957 r., że jeśli nie zaniedba swych możliwości, to „może stać się z niego doskonały malarz szkicownik, który, jak to zrobili Franciszek Świder, Rudolf Żebrok czy Gustaw Nowak, przebieje się poprzez skorupkę kraju i będzie wystawiał swe prace nie tylko w Cieszynie i Ostrawie, ale i... Pradze. Przejdzie z opłotków regionalnych na trakt ogólnopolskowy”.

Bronisław Liberda nie tylko nie zaniedbał, ale rozwinął swoje talenty. Dusza artystyczna ciągnęła go do twórczych zajęć. W Teatrze Lalek „Bajka” został kierownikiem artystycznym, ale tak naprawdę był twórcą, scenografem, autorem kukielek, aktorem, muzykiem. Wprowadził postać żywego człowieka między lalki. Renata Putzlacher przypomina sukcesy i wyjazdy festiwalowe „Bajki” prowadzonej przez Liberde, wskazała, że ta lalkowa scena była znana, lubiana i doceniana. Jednak Liberda nie bał się powiedzieć, że była to praca na marginesie, bo sztuka dla dzieci nie była doceniana.

„Latem, zimą, w pogodę i niepogodę, codziennie odwiedzaliśmy dwie szkoły, montowaliśmy dekoracje, zastanawialiśmy okna i przez godzinę cieszyliśmy, straszaliśmy dzieci. Po przedstawieniu czestowano nas parówkami i herbatą. Opuściłem zespół, gdy zaczynało mi brakować pomysłów i popadałem w stereotypy” – wyznał w notatkach.

Wspólnie z Kazimierzem Jaworskim i Władysławem Sikorą stworzyli nieformalną grupę „Trójkąt Bermudzki”. On sam malował, a

Złote myśli Bronisława Liberdy

- „Demokracja jest chwilą odpoczynku dla dyktatorów” (1992)
- „Im głupszy naród, tym silniejszy polityk. Głupota sprzyja władzy” (2005)
- „Lepiej być zapomnianym, niż źle zapamiętanym. Lepiej być dobrym człowiekiem, niż dobrym plastykiem” (2006)
- „Kto chce coś znaczyć na Zaolziu, musi być ewangelikiem i folklorystą” (2009)
- „Koniec świata, o którym teraz głośno, zaczyna się w naszych sercach. Łodówki mamy pełne, a serca puste” (2012)
- „W demokracji widać wszystkie wady, o których w czasach totalitaryzmu nie wiedzieliśmy. Trzymaliśmy się razem i czekaliśmy na lepsze czasy. Teraz je mamy. Każdy dba o swoją karierę, kłócimy się, zazdrościmy sobie sukcesów, odradza się szowinizm, rasizm, brakuje tolerancji. Dziś wszystko można, wszystkiego jest w bród, ale czegoś brakuje. Solidarności, współczucia, kultury” (2013)
- „Sens życia jest w rodzinie” (2014)

swoje prace wystawiał w Czechach, w Polsce i na Słowacji. W latach 80. został autorem serii wieczorników dla Telewizji Czechosłowackiej. Zastąpił z ponad tysiąca żartów rysunkowych dla dorosłego czytelnika, które miały refleksyjno-filozoficzny charakter. Ale tak naprawdę był plastyk najbardziej przysłużył się dzieciom. Setki ilustracji, seriali w czasopismach, dziesiątki scenografii w teatrze lalki. Renata Putzlacher przypomina sukcesy i wyjazdy festiwalowe „Bajki” prowadzonej przez Liberde, wskazała, że ta lalkowa scena była znana, lubiana i doceniana. Jednak Liberda nie bał się powiedzieć, że była to praca na marginesie, bo sztuka dla dzieci nie była doceniana.

„Latem, zimą, w pogodę i niepogodę, codziennie odwiedzaliśmy dwie szkoły, montowaliśmy dekoracje, zastanawialiśmy okna i przez godzinę cieszyliśmy, straszaliśmy dzieci. Po przedstawieniu czestowano nas parówkami i herbatą. Opuściłem zespół, gdy zaczynało mi brakować pomysłów i popadałem w stereotypy” – wyznał w notatkach. Wspólnie z Kazimierzem Jaworskim i Władysławem Sikorą stworzyli nieformalną grupę „Trójkąt Bermudzki”. On sam malował, a

Pisarz, filozof, myśliciel

Liberda zwracał uwagę na to, że nie jest działaczem, nie organizuje imprez, nie jest folklorystą, ale jest Polakiem. A to dla niego najważniejsze. Był ściśle związany z polską kulturą i polską sztuką, ale jednocześnie cenił sztukę czechską czy słowacką.

Opowieść o nieustającym poszukiwaniu nadziei

Svitlana Romanenko to jedna z tych osób, których życie można podzielić na rozdziały napisane bólem, walką i niezwykłą siłą ducha. Urodzona w Doniecku, w dzieciństwie poznała smak biedy i samotności. Dziś, po dwóch ucieczkach przed wojną, znalazła azyl w Polsce, gdzie zaczyna wszystko od nowa. Jej historia nie jest jedynie opowieścią o stracie, lecz przede wszystkim o nieustającym poszukiwaniu nadziei. To właśnie ta nadzieja prowadziła ją przez najciemniejsze chwile i pozwoliła odnaleźć dobroć w sercach obcych ludzi.

Grzegorz Turski*

Dzieciństwo bez zabawek, dorosłość bez iluzji

Svitlana Romanenko, urodzona w Doniecku, wspomina swoje dzieciństwo jako czas, w którym nie znała dziecięcej bez troski. – Mama zmarła, gdy byłem małą dziewczynką, a ojciec, pracujący w kopalni, odszedł, gdy miałam zaledwie dziewięć lat. Żyliśmy biednie. Pamiętam, jak czasem w domu nie było chleba przez kilka dni – opowiada. W tamtych trudnych czasach każdy dzień był walką o przetrwanie. Dzieciństwo, które powinno być pełne zabawek i miłości, stało się dla niej szkołą przetrwania.

Na szczęście na tej drodze Svitlana miała dwie latarnie – babcię i dziadka. – Zabrali mnie do Drohobycza i dali mi to, co mogli: jedzenie, ubrania, edukację. Dzięki nim nauczyłam się być silna i nigdy się nie poddawać – dodaje. To właśnie dzięki ich trosce, młoda dziewczynka mogła marzyć o przyszłości.

Życie, które rozpadło się dwa razy

Gdy Svitlana wydawała się odnaleźć stabilność w życiu – małżeństwo, dwoje dzieci i spokojne dni w Drohobyczu – przyszedł rok 2014. Wojna w Doniecku zabrała jej wszystko. – Bomby zniszczyły nie tylko Donieck, ale też moje życie. Gdy umarli dziadkowie, zostałam sama z dziećmi. Rozwiodłam się, straciłam mieszkanie w Drohobyczu, które

Obcy ludzie stali się moją rodziną, a moja rodzina – cudzą. Wojna zmieniła wszystko. Nauczyła mnie doceniać to, co mam

zabrała ciotką. Zostałam z niczym – kontynuuje swoją opowieść.

Drugi cios przyszedł wraz z rosyjską inwazją w 2022 roku. Ucieczka z dziećmi stała się koniecznością. Tak wspomina tamten czas: „Syreny alarmowe, płaczące dzieci, przepełnione autobusy. Jechaliśmy ze Lwowa do Polski przez 48 godzin, z przystankiem na granicy. Panika, strach i świadomość, że zostawiasz za sobą całe życie. To coś, czego nie da się zapomnieć”.

Nowy dom w Tychach

Polska stała się dla Svitlany azylem. Dzięki pomocy pani Marzeny, która nie tylko zapewniła jej mieszkanie, ale również znalazła pracę, mogła zacząć od nowa. – Pani Marzena jest jednym z wielu dobrych ludzi, których spotkałam na swojej drodze. Polacy pokazali, że mają wielkie serce – dziękuje.

Dzieci Svitlany rozpoczęły naukę w polskiej szkole. Pierwsze dni były trudne. Dla jej dzieci to był krok w nowe życie, ale dzięki polskim nauczycielom, którzy okazali zrozumienie i wsparcie, udało się. Po raz pierwszy jej pociechy zobaczyły życzliwość i szczerłość.

Tychy, gdzie obecnie mieszka, stały się dla niej drugim domem. – Obcy ludzie stali się moją rodziną, a moja rodzina – cudzą. Wojna

zmieniła wszystko. Nauczyła mnie doceniać to, co mam – mówi nasza rozmówczyni.

Ciche marzenia i niepewność jutra

Svitlana, choć wdzięczna za otrzymaną pomoc, nie przestaje się martwić. – Moja praca nie jest stabilna. Codziennie zastanawiam się, czy uda mi się zapłacić za mieszkanie i wyżywić dzieci. Chciałabym, żeby moje dzieci miały przyszłość, a ja – spokojne życie – dzieli się obawami.

Mimo trudności, Svitlana nie przestaje marzyć. Uwielbia gotować i dzielić się swoimi potrawami z innymi. Poezja i śpiew, który sprawiał jej radość na Ukrainie, daje jej chwilę wytchnienia także w Polsce. Wierzy, że nawet po najciemniejszej nocy wschodzi słońce.

– Wojna podzieliła nasze życie na „przed” i „po”. To, czego najbardziej nie mogę zaakceptować,

Svitalana Romanenko pokazuje, że z każdej, nawet najtrudniejszej sytuacji można znaleźć wyjście. Fot. ARC

to śmierć dzieci i ludzi, którzy już nigdy nie wrócą do swoich rodzin. Wojna nie ma sensu. Uczy jednak doceniać to, co mamy, nawet jeśli wydaje się, że to niewiele – kończy swoją opowieść Svitlana.

Historia Svitlany to opowieść o sile, jaką można odnaleźć w sobie nawet w najbardziej beznadziejnych

chwilach. To także dowód na to, że dobroć obcych ludzi może stać się fundamentem odbudowy i wiary w to, że życie może być jeszcze piękne.

* Artykuł ukazał się na portalu Express. The Australian – Polish Magazine

Kocia Szajka na ekrany!

Do najpopularniejszych polskich filmów rysunkowych, czyli „Reksia”, „Bolka i Lolka” czy „Porwania Baltazara Gąbki” dołączy wkrótce „Kocia Szajka”. To seria książek o kocich detektywach z Cieszyna.

Studio Filmów Rysunkowych (SFR) w Bielsku-Białej, znane z produkcji kulturowych animacji, nabyło prawa do ekranizacji serii książek dla dzieci autorstwa Agaty Romaniuk. „Kocia Szajka”, osadzona przede wszystkim w malowniczym Cieszynie (z wycieczkami do Bielska-Białej, Zabrze czy Torunia w poszczególnych tomach), zyskała ogromną popularność, a jej nakład przekroczył 220 tysięcy egzemplarzy. Każda z dziewięciu książek przedstawia niezwykle historie kocich detektywów, którzy współpracując z lokalną policją, rozwiązują

wiele znaczeń historia, która może zostać odczytana pozytywnie przez odbiorców na całym świecie”. Jak dodał, największą wartością tej lokalnej opowieści jest „uniwersalne przesłanie o działaniu w zespole, lojalności i przyjaźni”.

Wszystko odbyło się w porozumieniu nie tylko z autorką serii, ale też autorką ilustracji Malwiną Hajduk, menedżerką Urszulą Szwed (Spółka Bombon), Studium Letko oraz wydawnictwem Agora Książka i Muzyka.

Jedną z części – „Kocia Szajka i zaginione bajki” – nawiązuje bezpośrednio do Studia Filmów Rysunkowych, co dodatkowo wzmacnia powiązanie serii z miejscem jej ekranizacji.

– Nigdy nie sądziłam, że największej emocji w moim życiu zawodowym dostarczy mi próba przenie-

Kocia Szajka nieodłącznie kojarzy się z Cieszynem. Fot. ARC

sienia kocich przygód z książek do filmu – napisała na Facebooku Urszula Szwed, współniczka i menedżerka autorki.

Projekt zyskał wsparcie Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

(szb)

To największa hokejowa sensacja tego tygodnia! Václav Varađa (na zdjęciu), były trener Trzyńca i Pardubic, przejmuje stery drużyny HC Witkowice Ridera. Jeden z najbardziej pożądaných českých trenerůw ma uratować ostrawską drużynę przed barażami, a następnie otworzyć nowy rozdział w klubowej historii. – Chcę pomóc Witkowicom w trudnych czasach. Nie będzie łatwo, ale wspólnymi siłami damy radę – zadeklarował Varađa. Zespół Witkowic przed piątkowym rozdaniem kart w Tipsport Ekstralidze zajmuje w tabeli niechlubną 12. pozycję. Co gorsza, ostrawska ekipa posiada tyle samo punktów (42), co ostatnie w tabeli Białe Tygrysy Liberec i przedostatnie Kladno. Varađa przychodzi na ratunek w sytuacji, kiedy ostrawskiej drużynie powodzi się dosłownie fatalnie, po sześciu przegranych meczach z rzędu. Z ławką trenerską pożegnali się Vlastimil Wojnar i Radek Philipp. Varađa oprócz pozycji głównego szkoleniowca będzie też dyrektorem sportowym Witkowic. Debiut za sterem Witkowic zaliczy Varađa dziś w domowym starciu z wiceliderem tabeli, Litwinowem (17.30). Mecz Trzyńca z K. Warami z powodu grypy w zespole gości przesunięto na 9 lutego. (jb)

MŚ w piłce ręcznej: Dżi Polska - RC
Za nami pierwsze spotkania z udziałem reprezentacji Polski i Czech w MŚ w piłce ręcznej. Biało-czerwoni na starcie przegrali z faworyzowanym Niemcami 28:35, Czesi natomiast zremisowali 17:17 ze Szwajcarią. Dziś o godz. 18.00 bezpośrednia konfrontacja obu zespołów w fazie grupowej. Nadzieję na awans daje tylko wygrana. W barwach RC dobre zawody rozegrał szczyptorniasta Banika Karwina, Dominik Solák. – Remis ze Szwajcarią to błąd, nastawiliśmy się na wygraną. W meczu z Polską musimy zagrać skuteczniej – zaznaczył rozgrywający Banika. (jb)

Zakopane liczy na petardę
Wielka Krokiew w Zakopanem przygotowana, teraz pora na pokazy umiejętności skoczków narciarskich. W stolicy polskich Tatr w sobotę (16.15) odbędzie się konkurs drużynowy, w niedzielę (16.00) zawody indywidualne Pucharu Świata. Polscy skoczkowie przed własną publicznością chcą odpalić petardę i pokazać, że stać ich na dalekie skoki. W kadrze Thomasa Thurnbichlera brakuje Piotra Żyły, którego austriacki szkoleniowiec skreślił z powodu słabej formy. W polskiej reprezentacji na Wielkiej Krokwi wystartują: Paweł Wąsek, Aleksander Zniszczoł, Jakub Wolny, Dawid Kubacki i Kamil Stoch. (jb)

Łączy nas piłka – zapewnniają Orły Zaolzia

To był udany rok 2024 dla Orłów Zaolzia. Warto nadmienić, jak zawsze udany, bo kiedy na boisku spotyka się grono przyjaciół potoczonych wspólną pasją – miłością do futbolu – nie może być zresztą inaczej. Drużyna oldbojów piłkarskich Orły Zaolzia powoli szykuje się do tegorocznych wyzwań, na naszych łamach bilansujemy zaś dokonania zespołu trenera Jana Zolicha na przestrzeni całego roku 2024.

Orły Zaolzia zaliczyły udany rok 2024. Zdjęcie grupowe z Memoriału Karola Jungi. Fot. SZYMON BRANDYS

Janusz Bittmar
W listopadzie Orły wróciły z tradycyjnego zgrupowania w Szaflarach (14-16.11.) zorganizowanego przez Romana Konderłę i Jana Zolicha, które było ukoronowaniem i zarazem podziękowaniem za świetny sezon przeplatany regularnymi treningami, meczami sparingowymi, a także turniejami. Jeszcze w grudniu, tuż przed świętami Bożego Narodzenia, drużynie udało się przeprowadzić ostatni trening A.D. 2024. W hali sportowej w Czeskim Cieszynie spotkała się 20 grudnia pokazna grupa piłkarzy, by zaliczyć finałowe zajęcia i zrzuścić przy okazji parę kilogramów, ot tak dla pewności przed kulinarną

ucztą wigilijną i sylwestrową. W wewnętrznym sparingu zwyciężyła 8:6 drużyna Team 2 w składzie Zbigniew Worek, Marian Zuczek, Jerzy Gąsior, Andrzej Twardzik, Adam Twardzik i Piotr Twardzik. Po stronie przegranego zespołu Team 1 zagrali Roman Janiczek, Jan Wierzbiński, Karol Skupień, Ivo Goryl, Stanisław Szotkowski i Adrian Junga. O sprawnym przebiegu spotkania zaskoczył się menedżer Orłów, Andrzej Bizoń, który z powodu kontuzji wcielił się w rolę sędziego. Grudniowy trening Orłów był jednym z wielu przeprowadzonych w ubiegłym roku w różnych miejscach naszego regionu. Pierwsze poważne zajęcia odbyły się w lutym podczas zgrupowania w Szaflarach (15-17.2.), a następnie Orły spotkały się 23 lutego na treningu w hali sportowej góstrzyckiej podstawówki. Historycznym momentem na tym treningu było oficjalne zaprezentowanie flagi

Orłów Zaolzia ufundowanej przez PTTS „Beskid Śląski”. W sumie podopieczni trenera Jana Zolicha zaliczyli dziesięć oficjalnych treningów, które posłużyły za sprawdzian formy przed ważnymi turniejami. 16 czerwca Orły były gospodarzem 14. edycji Memoriału Karola Jungi. Na boisku w Stonawie zaolziańska drużyna zmierzyła się z ekipami oldbojów TS Bielskie Orły i Veterans Pietwałd. Orły Zaolzia po wynikach 2:2 z Bielskimi Orłami i 1:3 z Veterans Pietwałd musiały się zadowolić ostatnim miejscem. Ze zwycięstwa w Memoriale radowali się piłkarze Pietwałdu, którzy w finale pokonali Bielskie Orły 2:1. Do tradycji należy też mecz pokazowy Orłów Zaolzia w ramach jabłonkowskiego Gorolskiego Święta, na którym oprócz folkloru nie brakuje też sportowych imprez towarzyszących. 3 sierpnia Orły na Białej rozegrały wspólne spotkanie nazwane Gorole – Dolanie, w któ-

rym zwyciężyli Dolanie 4:1 po hat-tricku Konderli i jednym trafieniu Folwarcznego. W zespole Goroli na listę strzelców wpisał się Skupień. Pojedynek komentował na żywo z trybuny stadionu Spartaka Andrzej Bizoń. Jego wyczyn za mikrofonem przywołał najpiękniejsze chwile związane z legendarnym sportowym komentatorem TVP Janem Ciszewskim. O najbliższych planach Orłów powiedział „Głosowi” Piotr Twardzik, sekretarz drużyny. – W nowym roku spotkamy się po raz pierwszy na naszym wspólnym treningu 31 stycznia. Wybraliśmy ponownie halę w Czeskim Cieszynie, ale niewykluczone, że podobnie jak w zeszłym roku niektóre treningi zaliczymy też na przykład w Bystrzycy czy Wędrzynie – zdradził nam Twardzik. – I wszyscy wypatrujemy już wiosny, która pozwoli nam na rozgrywanie meczów pod gołym niebem. ▲

Aron Chmielewski zmienił klub

Aron Chmielewski, 33-letni były hokejowy napastnik Stalowników Trzynieć, który w obecnym sezonie występował w drużynie Liptowskiego Mikulasa w słowackiej Tiposli-dze, zmienił barwy klubowe. Reprezentant Polski pozostaje na Słowacji, jego nowym pracodawcą został HK Dukla Ingema Michalowce.

Chmielewski trafił do trzeciego zespołu ubiegłorocznego sezonu najwyższej klasy rozgrywek u naszych wschodnich sąsiadów. Trenerem ekipy Michalowców jest były szkoleniowiec drużyny narodowej Polski, Tom Valtonen. Polak zadebiutował w miniony weekend w drugim ataku, w przegranym 3:4 w dogrywce domowym spotkaniu

z HK Spišská Nová Ves, aktualnym wiceliderem tabeli. Drużyna Chmielewskiego po niedzielnej porażce zajmuje w tabeli słowackiej ekstraklasy 7. lokatę. Dziś nowy zespół Chmielewskiego rozegra mecz na wyjeździe z Popradem. Polski napastnik związał się z zespołem kontraktem do końca sezonu. W dotychczasowym sezo-

nie Tiposligi 33-letni Chmielewski wpisał się dziesięciokrotnie na listę strzelców Liptowskiego Mikulasa, tyle samo dołączył też asyst. Do Liptowskiego Mikulasa u podnóża Tatr, gdzie w przeszłości gole zdobywał inny polski hokeista, Kamil Wałęga, wychowanek Stoczniowa Gdańsk trafił z Ołomuńca. (jb)

pre-teksty i kon-teksty /352/

Krzysztof Łęcki

Ironia podszyta szyderą

Uwaga! Ten felieton nie jest o kopaniu (piłki). A przynajmniej – nie tylko. Będzie, jak p o d p o w i a d a tytuł – o ironii. Niemniej od świata piłki nożnej się zaczyna. I to egzotycznie – bo choć za chwilę trafimy do Wiecznego Miasta, to kontekst dla opowieści stworzony będzie na Półwyspie Arabskim.

I Tak... Saudyjczycy nie kojarzą się zwykle – i nie ma się czemu specjalnie dziwić – z piłkarską klasą. Choć oczywiście zawsze znajdzie się ktoś, kto przypomni, że na ostatnim mundialu wygrali z późniejszym mistrzem świata – grając w najsilniejszym składzie Argentyna. I może nawet doda, że przecież Polska na tym samym turnieju wygrała z Arabią Saudyjską, więc... Dobra, nie bnmijmy. Dzisiaj – ciszej nad naszymi Orłami. Będzie o to łatwo, bo felieton rozpocząć chcę od piłkarza z Arabii. Piłkarza, który – wraz z kibicami jest czas na nieco bardziej wyrafinowaną szyderę, kpinę, ironię. Nie zawsze czytelną dla ludzi z zewnątrz. Przypnam, że ja sam oglądając przed kilku laty mecz Premier League Leeds – Liverpool miałem zagwozdkę. W pewnym momencie spotkania młody piłkarz klubu z miasta Beatlesów – Harvey Elliot został brutalnie zaatakowany przez rywala. Kontuzja, którą wtedy odniósł, wyeliminowała go z gry na wiele miesięcy. A wyglądała tak, że gdy nienaturalnie wygięty nogę Elliota zobaczył gwiazdor Liverpoolu Mo Salah, to pobięł na drugą stronę boiska, byle tylko na to nie patrzeć. Elliot opuścił boisko na noszach – kibice Leeds wstali i

jednym z ich idoli. – No cóż – pisał Tomasz Lipiński w tygodniku „Piłka Nożna” („Być może jak Cafu”, 17 grudnia 2024) – owacja ta była jednak „podejrzanie przesadna”. Nie zauważyli tego rodacy Abdulhamida. Toteż nie dziwi, że arabskie media czekające na jego debiut w znanym europejskim klubie – pierwszy Saudyjczyk i to na dodatek w meczu europejskich pucharów! – opisały zgotowaną Abdulhamidowi owację, w tym fanatycznej trybuny Curva Sud – niezwykle entuzjastycznie. Oddajmy raz jeszcze głos Lipińskiemu: „Tyle tylko, że tak naprawdę była ona podszyta ironią, wręcz kpinką z nowego piłkarza (...) Później na forach internetowych rzymscy fani wyżywali się ile wlezie na Saudzie (...). W odpowiedzi rodacy łżonowego piłkarza reagowali wpisami pod obraźliwymi komentarzami. W Internecie rozpetęła się awantura na całego, niemal groziło dyplomatycznym konfliktem”.

III Tak, nawet w tak rozemocjonowanych miejscach jak stadiony piłkarskie jest czas na nieco bardziej wyrafinowaną szyderę, kpinę, ironię. Nie zawsze czytelną dla ludzi z zewnątrz. Przypnam, że ja sam oglądając przed kilku laty mecz Premier League Leeds – Liverpool miałem zagwozdkę. W pewnym momencie spotkania młody piłkarz klubu z miasta Beatlesów – Harvey Elliot został brutalnie zaatakowany przez rywala. Kontuzja, którą wtedy odniósł, wyeliminowała go z gry na wiele miesięcy. A wyglądała tak, że gdy nienaturalnie wygięty nogę Elliota zobaczył gwiazdor Liverpoolu Mo Salah, to pobięł na drugą stronę boiska, byle tylko na to nie patrzeć. Elliot opuścił boisko na noszach – kibice Leeds wstali i

pożegnali go oklaskami. Okazywali w ten sposób szacunek? No cóż, Leeds – oprócz oczywiście Manchesteru United – to najbardziej wrogi Liverpoolowi klub w Anglii. Zatem kibice Leeds okazywali szacunek czy ich „standing ovation” to reakcja podszyta szyderą z „pokonanego”, wyeliminowanego wroga? Ot, zagwozdka.

IV Oczywiście łatwo wskazać środki użyte do tego, by z kogoś sztydzić są znacznie bardziej subtelne. Przypominał Stanisław Cat-Maciewicz: „Najbardziej dla Woltera charakterystyczne są jego uniżone pochlebstwa będące tylko maskami dla pogardliwych drwin. Obserwując sprawy polityczne, wojny, walki, doszedł do przekonania, że nikt właściwie nie ma racji. Na tym tle umiał spieniężać swój autorytet. Fryderykowi II gorąco winshawał jego zwycięstwa nad Francuzami, przez całe lata powtarzał swe zachwyty nad bitwą pod Rossbach, w której Fryderyk II pobił Francuzów, choć król pruski na pierwsze powinshawanie odpowiedział mu z wielką godnością, że nieprzewidziane okoliczności pozwoliły mu wygrać bitwę. Ale Fryderyka II Wolter nie lubił za jego skąpstwo”. Niekiedy w grę wchodzą kwestie subtelne i niemal dla wielu niezauważalne – Ot choćby interpunkcja. Janusz Głowacki przypomina, jak to Antoni Słonimski zmienił wersję swego „Poematu autobiograficznego”, nie mogąc wybaczyć w latach siedemdziesiątych Jarosławowi Iwaszkiewiczowi, „że nie włączył się do opozycji i akceptuje miłość Edwarda Gierka. (...) W wersji Julku miły i Leszku, drogi Jarosławie, Kaziu – wszystkich najczulej przyzywam z imienia – prze-

Jak zawsze uśmiechnięty Abdulhamid z klubu AS Roma. Fot. ARC AS Rom

sunął w 1972 roku do przodu jeden przecinek i przybrała ona taką oto postać: Julku miły i Leszku drogi, Jarosławie...”.

V Właśnie pojawiła się na ladach księgarskich moja książka „Warian Gombrowicza”. Gombrowicz i ironia? Ależ oczywiście! Stefan Chwin i Stanisław Rosiek wyjaśniali (to teraz takie modne słowo), co to znaczy „Mówić Gombrowiczem. Jeszcze mówi serio, a już zmienia ton, jeszcze jest z nami, a już zwraca się przeciwko nam – chce poprowadzić nas tam, gdzie prowadzą go ironia i kaprys, więc z upodobaniem rozgrywa sytuację, którą za moment lekceważąco rozproszy. (...) Wie, że tylko parodia może go ocalić, więc parodiuje wszystkich – także siebie”. Niekiedy przydaje się Gombrowicz w sytuacjach zbytniego uniesienia. Pisał kiedyś wspominkowo Jerzy Sosnowski: „Uczucia patriotyczne wyeksploatowano w latach 80. doszczętnie. Na przesył słowem »Polska«, które odmieniano przez wszystkie przypadki po obu stronach barykady,

odtrutką był wówczas ironiczny Gombrowicz”. Czy mógł zastąpić autorytetu? No cóż, przeczytałem w jednym ze wspomnień o autorze „Ferdydurke”, że ten nie domagał się „respektu dla swojej osoby, a jeśli go zdobywał, to za sprawą swojej ironii”.

VI Ironia, o czym nie należy zapominać, to bardzo subtelna broń. I tak znalazł Jerzy Pilch w jednym z tekstów uwagę, którą – jak pisał – „wpierw wzięłam za błąd, potem się przeciwko nam – chce poprowadzić nas tam, gdzie prowadzą go ironia i kaprys, więc z upodobaniem rozgrywa sytuację, którą za moment lekceważąco rozproszy. (...) Wie, że tylko parodia może go ocalić, więc parodiuje wszystkich – także siebie”. Niekiedy przydaje się Gombrowicz w sytuacjach zbytniego uniesienia. Pisał kiedyś wspominkowo Jerzy Sosnowski: „Uczucia patriotyczne wyeksploatowano w latach 80. doszczętnie. Na przesył słowem »Polska«, które odmieniano przez wszystkie przypadki po obu stronach barykady,

VII No cóż... ▲

Babski Bal z lotem balonem

W sobotę 25 stycznia o godz. 18.30 rozpocznie się jedna z najstarszych zabaw karnawałowych na Zaolziu. Babski Bal jest wyjątkowy, bo jego początki sięgają 1928 r., kiedy to odbył się w gospodzie u Andrzeja Kolorza w Datyniach Dolnych. Dziś organizowany jest w Domu PZKO w Hawierzowie-Błędowicach, ale zgodnie z regulaminem z 1928 r. Podczas tegorocznej, już 98. edycji tej zabawy, wystąpi ZPiT

„Suszanie”, nie zabraknie „Chłopaleta”, do tańca zagra zespół Smolań, a wodzirejką będzie Ewa Troszok. Na gości czekają m.in. bogaty bufet, nowoczesny catering (wybór z trzech dań), kwiaty dla pań, kotyliony dla panów, atrakcyjna loteria z wielką nagrodą (7-dniowy pobyt dla 6 osób nad Morzem Bałtyckim). Nagrodą główną Babskiego Balu jest widokowy lot balonem dla dwóch osób. Bilety w cenie 730 koron (w cenie kolacja, miejscówka, los na loterię

o nagrodę główną) można nabyć u Dagmary Kubickowej w Domu PZKO w Hawierzowie-Błędowicach w poniedziałki lub czwartki od godz. 13.00 do 17.00, tel. 776 254 353, 597 318 228 lub u Stanisława Kolorza, tel. 736 480 554, e-mail: babski.bal@gmail.com. (klm)

● Zabawa na Babskim Balu zawsze jest rewelacyjna. Fot. ARC

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Spotkanie Noworoczne u Wawroza

W czwartek 9 stycznia Dom PZKO im. Adama Wawroza w Trzyńcu na Tarasie pękał w szwach. Ponad 60 osób, członków MK PZKO w Trzyńcu- Starym Mie-

ście, Wsi i Osiedlu, spotkało się na Spotkaniu Noworocznym. A było to bardzo miłe spotkanie, na które program przygotowały i wykonały rodziny Waniów i Bureśów. Program był przedni: młodzi ludzie interpretowali koledy i pieśni świąteczne z różnych kraićów świata i w

różnych językach. A całość poprowadziła z lekkością i humorem Elżbieta Wania, mama i babcia wykonawców. Po programie wspólnie zaśpiewaliśmy nasze piękne koledy polskie. O przekąskach na stołach, kawę i herbatę tym razem zastępowali się pezetkarowcy z Trzyńca-Wsi.

Była to kolejna impreza zorganizowana przez trzy zaprzyjaźnione koła. Każde dotychczasowe wspólne przedsięwzięcie było bardzo udane, czy chodziło o prelekcję, obchody jubileuszu trzynieckich kół, spotkanie przy jacyznicach, przygotowanie wspólnego stoiska

na Festiwalu PZKO, czy wycieczki. Wspólnie potrafimy więcej. Wszyscy uczestnicy Noworocznego Spotkania opowiedzieli się za kontynuacją takiej współpracy. I tak trzeba trzymać! Barbara Bulawa, prezes MK PZKO w Trzyńcu-Osiedlu

Polskie drogi. Do broni

Poniedziałek 20 stycznia, godz. 20.25

PIĄTEK 17 STYCZNIA

6.00 Panorama **6.35** Zakochaj się w Polsce. Tatrzy 7.00 Makłowicz w podróży. Podróż 2. Ekwador 7.30 Pytanie na śniadanie 11.10 Informacje kulturalne 11.30 Wszystko przed nami (s.) 12.00 Gość poranka 12.25 M jak miłość (s.) 14.05 Polonia 24 14.45 Bajki naszych rodziców. Marcell Szpak dziwi się światu 14.55 Jeź Kleofas. Egzamin (s.) 15.05 Baśnie i bajki polskie. Serce z piernika (s.) 15.30 Program informacyjny 16.00 Polski Broadway, czyli kabaret dwudziestolecia międzywojennego 17.00 Teleexpress 17.20 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 17.50 Teleexpress 18.15 Stacja innowacja 18.30 Całkiem niezła historia. Cztery pory roku Wiktor Kabcza 18.45 Panorama 19.10 Olą Polonia 19.30 Program informacyjny 19.55 Pytanie dnia, sport, pogoda 20.25 Na dobre i na złe (s.) 21.20 Na sygnale (s.) 22.10 Tygrysy Europy. Urodziny (s.) 23.10 Panorama 23.45 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej).

SOBOTA 18 STYCZNIA

6.00 Panorama **6.40** Studio w kontakcie 7.30 Pytanie na śniadanie 11.25 Dobre strony. Sarsa i Pablopavo 11.45 Wow! Nieziemska istota (s.) 12.55 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka 13.25 Na dobre i na złe (s.) 14.25 Do śmiechu! 15.25 Okrasa łanie przepisy. Żywiecka brukiew 16.00 Kulturalni PL 17.00 Sylwester z Dwójką 17.20 M jak miłość (s.) 18.10 Szansa na sukces. Opole 2024 2. Patrycja Markowska 19.10 Kabaretowe Naj. Pieniądże 19.30 Program informacyjny, sport, pogoda 20.20 Ranczo 4 (s.) 22.10 Budka Suflera - największe przeboje (koncert) 23.05 Lecę za miłością. Włoska opowieść (mag.) 23.40 Laskowik & Malicki.

NIEDZIELA 19 STYCZNIA

6.00 Panorama **6.40** Z gwiazdą przez świat. Marek Torzewski 7.30 Pytanie na śniadanie 11.05 Fajna Polska zina. Toruń 11.55 Między ziemią a niebem 12.00 Aniol Pański 12.15 Między ziemią a niebem 12.50 Słowo na niedzielę. Zagrożone wesele 13.00 Transmisja mszy świętej z katedry polowej Wojska Polskiego pw. NMP Królowej Polski w Warszawie 14.15 Doktor Ewa. Przeoczenie (s.) 15.50 Makłowicz w podróży. Podróż 2. Ekwador 16.25 Lecę za miłością. Miłość lekkiem na cale zło... 17.00 Teleexpress 17.05 Sylwester z Dwójką 17.20 M jak miłość (s.) 18.15 Do śmiechu! 19.10 Muzyka w sieci 19.30 Program informacyjny, sport, pogoda 20.20 Stulecie Winnych 2 (s.) 21.15 Komornik 23.00 Kabaret łączy pokolenia.

PONIEDZIAŁEK 20 STYCZNIA

6.00 Panorama **6.35** Duchowym szlakiem 7.00 Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko 7.30 Pytanie na śniadanie 11.10 Olą Polonia 11.30 Barwy szczęścia (s.) 12.00 Gość poranka 12.25 Stulecie Winnych 2 (s.) 13.20 Kiedyś to było... 13.55 Polacy światu. Włodzimierz Krzyżanowski 14.05 Kulturalni PL 15.05 Cześć, czy

mogę Cię zjeść? 15.15 Kocie kalam-burki 15.30 Program informacyjny 16.00 Korona królów. Jagiellonowie 16.30 Barwy szczęścia (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 17.50 Teleexpress Extra 18.15 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) 18.45 Panorama 19.05 Polacy światu. Ignacy Jan Paderewski 19.10 Wynalazki na medal (mag.) 19.30 Program informacyjny, sport, pogoda 20.25 Polskie drogi. Do broni (s.) 22.10 Magazyn Ekspresu Reporterów 23.10 Panorama 23.45 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej).

WTOREK 21 STYCZNIA

6.00 Panorama **6.35** Anna Dymna - spotkajmy się. Michał Piętiewicz (talk-show) 7.00 Kuchenne recepty. Lekci z czym ich nie jeść, by działały 7.30 Pytanie na śniadanie 11.10 Wynalazki na medal (mag.) 11.30 Barwy szczęścia (s.) 12.00 Gość poranka 12.25 Ranczo 4 (s.) 14.15 Tygodnik kulturalny 15.00 Zagadki zwierzogromadki. Żółwie błotne 15.15 Zwierzątka Czytaki 15.30 Program informacyjny 16.00 Korona królów. Jagiellonowie (s.) 16.30 Barwy szczęścia (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 17.50 Teleexpress Extra 18.10 Przegląd tygodnia 18.45 Panorama 19.10 W obiektywie Polonii. Wschód 19.30 Program informacyjny, sport, pogoda 20.25 Ojciec Mateusz 29 (s.) 22.15 Bartoszewski. Siła przebaczenia 23.10 Panorama 23.45 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej).

ŚRODA 22 STYCZNIA

6.00 Panorama **6.35** Przyrodnik na tropie. Czarnogłówka 7.00 Okrasa łanie przepisy. Żywiecka brukiew 7.30 Pytanie na śniadanie 11.10 W obiektywie Polonii. Wschód 11.30 Barwy szczęścia (s.) 12.00 Gość poranka 12.25 Ojciec Mateusz 29 (s.) 14.05 Bartoszewski. Siła przebaczenia 15.05 Animowanki. Rodzina Treflików 3. Przyjaźń 15.15 Rodzina Treflików 3 (s.) 15.30 Program informacyjny 16.00 Korona królów. Jagiellonowie (s.) 16.30 Barwy szczęścia (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 17.50 Teleexpress Extra 18.15 Mody polskie. Warszawa 18.45 Panorama 19.10 Hello Polonia 19.30 Program informacyjny, sport, pogoda 20.25 O mnie się nie martw 7 (s.) 22.15 Studio w kontakcie 23.10 Panorama 23.45 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej).

CZWARTEK 23 STYCZNIA

6.00 Panorama **6.35** Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) 7.00 Jedzenie ma znaczenie (mag.) 7.30 Pytanie na śniadanie 11.10 Hello Polonia 11.30 Barwy szczęścia (s.) 12.00 Gość poranka 12.25 O mnie się nie martw 7 (s.) 14.05 Studio w kontakcie 14.50 Nad Niemnem. Za wschodnią granicą (mag.) 15.05 Bajki naszych rodziców. Maurycy i Hawranek 15.15 Fortele Jonatana Koota 15.30 Program informacyjny 16.00 Korona królów. Jagiellonowie (s.) 16.30 Barwy szczęścia (s.) 17.00 Teleexpress 17.20 Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) 17.50 Teleexpress Extra 18.15 Śladami Mickiewicza. Parry 18.45 Panorama 19.30 Program informacyjny, sport, pogoda 20.25 PiłBull (s.) 22.15 Polonia 24 Tygodnik 22.50 Mój najszybszy dzień. Marian Turski (film).

»Polak Roku« na Litwie

Znamy zwycięzcę tradycyjnego plebiscytu „Kuriera Wileńskiego” o tytuł „Polak Roku”. Ten zaszczytny tytuł za rok 2024 czytelnicy największej polskiej gazety na Litwie przyznali Marzenie Suchockiej, choreograf Polskiego Zespołu Artystycznego Pieśni i Tańca „Willia”.

Jestem ogromnie wzruszona i serdecznie dziękuję wszystkim osobom, które oddały na mnie głos – powiedziała Marzena Suchocka „Kurierowi Wileńskiemu” tuż po ogłoszeniu wyników.

Zgodnie z zasadami konkursu laureatów wybierają Czytelnicy, którzy mogą zgłaszać na wybranego faworyta spośród 10 zgłoszonych wcześniej kandydatów. Swoją głos przyznaje także kapituła konkursu. Czytelnicy oddawali głosy, wypełniając specjalne kupony i umieszczając je w skrzynkach do głosowania w redakcji, Domu Kultury Polskiej w Wilnie lub przysyłając tradycyjną pocztą.

– Bardzo się ucieszyłam, że „Polak Roku 2024” została właśnie Marzena Suchocka. Osobiście z całego serca jej kibicowałam, z tej prostej przyczyny, że uważam, że prezentuje bohaterską postawę silnej, oddanej swej pracy i swemu zespołowi kobiety. Uważam, że jej zwycięstwo to jest sprawiedliwość boskiej kancelarii – dzieli się emocjami Anna Adamowicz, członkini kapituły.

Jak dodaje, o zwycięstwie laureatki zdecydowali przede wszystkim czytelnicy, którzy sercem widzą to, co najważniejsze, czyli i rozumiają. Zwycięstwo Marzeny Suchockiej wpisuje się w jubileuszowe obchody Polskiego Zespołu Artystycznego Pieśni i Tańca „Willia”, który w 2025 r. będzie obchodził 70-lecie działalności. – W minionym roku obchodziliśmy 100-lecie litewskiego Święta Pieśni, w ramach którego „Willia”

● Zwycięstwo Marzeny Suchockiej pięknie wpisuje się w jubileusz zespołu „Willia”. Fot. MARIAN PAŁUSZKIEWICZ

pięknie się zaprezentowała. Zespół trzeba było przygotować do udziału w tym wydarzeniu. Te ciekawe tańce mogliśmy jeszcze raz podziwiać podczas koncertu noworocznego. To ogromna praca – podkreśla Anna Adamowicz.

Redaktor naczelny „Kuriera Wileńskiego” Robert Mickiewicz przyznaje, że jest bardzo zadowolony z wyniku plebiscytu. – Cieszy mnie dzisiejsze zwycięstwo. Marzena Suchocka przez wiele lat po cichu i skromnie wykonywała ważną pracę, którą każdy tutaj, na Wileńszczyźnie, dostrzegał i podziwiał. Ta praca jest ważna dla ogółu społeczeństwa, gdyż kultura, polska pieśń i taniec, jest jedną z fundamentalnych wartości. Cieszę się, że społeczeństwo dostrzegło jej zasługi. Wiemy, że przeżywa trudne chwile, życzymy jej jak najwięcej zdrowia i wytrwałości.

Podczas liczenia nadesłanych kuponów stosiki rosły równo. Po ich

Plebiscyt „Kuriera Wileńskiego” mający na celu uhonorowanie osoby, której aktywność była szczególnie zauważalna i doceniana w środowisku polskim na Litwie, był organizowany po raz 27. W ubiegłym roku tytuł „Polaka Roku” zdobył Adam Błaszczewicz, dyrektor Gimnazjum im. św. Jana Pawła II w Wilnie. Gala finałowa konkursu odbędzie się 2 lutego o godz. 16 w Domu Kultury Polskiej w Wilnie.

podliczeniu okazało się, że na drugim miejscu znalazły się dwie osoby, które zdobyły identyczną liczbę głosów. Miejsce drugie ex aequo zajęły Renata Brasel, kierowniczka artystyczna Polskiego Zespołu Pieśni i Tańca „Willia”, oraz Janina Giecwaska, wieloletnia redaktorka polskich podręczników oraz działaczka społeczna.

„Kurier Wileński”/LITWA

Ekshumacje polskich ofiar zbrodni wojennych

W kwietniu 2025 roku Fundacja Wolność i Demokracja wraz z ekspertami z Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego oraz z IPN, a także archeologami ukraińskimi rozpocznie prace ekshumacyjne w Puźnikach na Ukrainie. Pierwsze ekshumacje od 2017 roku to efekt wieloletniego działań Fundacji.

Fundacja Wolność i Demokracja od 2005 roku pomaga Polakom na Wschodzie i dba o polskie dziedzictwo na byłych Kresach I i II RP. Od 2013 roku WiD prowadzi prace poszukiwawcze i ekshumacyjne na terenach Ukrainy. W tym czasie udało się odnaleźć, ekshumować i godnie pochować 138 naszych rodaków. Cały proces badawczy i poszukiwawczy został zainicjowany przez Fundację WiD. Władze Fundacji podkreślają, że uzyskana zgoda na ekshumacje to sukces, który stanowi efekt długoletniej ciężkiej pracy.

Jak dokładnie wyglądała droga do doprowadzenia do ekshumacji szczęśliwych mieszkańców wsi Puźniki zamordowanych przez ukraińskich

nacjonalistów w nocy z 12 na 13 lutego 1945 roku? Warto wskazać kluczowe etapy tego procesu.

Fundacja uzyskała wstępnie zgodę władz ukraińskich na przeprowadzenie prac poszukiwawczych na terenie wsi Puźniki na Podolu już w listopadzie 2022 roku. Na początku 2023 roku Wolność i Demokracja doprowadziła do porozumienia z ukraińskim przedsiębiorstwem archeologicznym „Wołyńskie Starożytności”. Zgodnie z procedurami to ten podmiot w oparciu o ukraińskie przepisy złożył odpowiednie dokumenty do władz obwodu tarnopolskiego, a następnie ukraińskiej Międzyresortowej Komisji ds. Upamiętnienia Ofiar Wojen i Represji Politycznych.

Na podstawie przedstawionej dokumentacji strona ukraińska pod koniec kwietnia 2023 roku wydała zgodę na prowadzenie wspólnych poszukiwań w Puźnikach. W maju tamtego roku rozpoczęły się działania ukraińskich archeologów i polskich specjalistów z Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego

INFORMATOR

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00; powtórka na antenie ČT2, niedziela od godz. 19.30. **POLSKIE AUDYJCJE:** po-pt. godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzynieć 105,3 MHz. **RADIO KATOWICE:** „U Polaków za Olzą” – niedz. godz. 13.05 na 103 FM. Archiwum audycji: radio.katowice.pl/Zaolzie.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Macierz Szkolna oraz MK PZKO zapraszają na Bal Błędowski 1 lutego od godz. 19.00 do Domu PZKO. Cena biletu 490 koron (miejscówka, kolacja, ciastko). Zamówienia pod nr. tel. 739 911 957, sprzedaż w poniedziałki w godz. 11.00-15.00 i w środy w godz. 11.00-17.00 w Domu PZKO; zamówienia pod nr. tel. 739 652 677 od poniedziałku do piątku w godz. 7.00-10.00 oraz od 14.00 do 15.00 w polskiej szkole.

▲ Klub Kobiet zaprasza na spotkanie towarzyskie 22 stycznia o godz. 15.00 do Domu PZKO. Będziemy wykonywać kiotyliony na bal. **KARWINA-FRYSZTAT** – Serdecznie zapraszamy na spotkanie z Leszkiem Kotulą i jego wykład pt. „Seria medali pamiątkowych Grossus Tessinensis” („Edice pamětních medailí Grossus Tessinensis”) w poniedziałek 27 stycznia o godz. 17.00 w bibliotece Karwinie-Frysztacie. Bilety w cenie 50 koron można nabyć pod linkiem: <https://shop.entradio.cz/event/19939>. Kontakt: 596 312 477, 558 849 501, e-mail: polske@rkka.cz. **KLUB 99** – Spotyka się tym razem we wtorek 21. I. o godz. 11.00 w restauracji Ośrodka Kultury „Strzelnica” w Czeskim Cieszynie.

KOCOBĘDZ – MK PZKO w Kocobędzu i Ligocie zapraszają na bal pt. „Między nami geniuszami” 1 lutego od godz. 19.30 do Domu Kultury. Bilety w cenie 500 koron (z kolacją) można rezerwować pod nr. tel. 725 517 212, 725 006 151. Do tańca zagrają Dr. Ong oraz kapela ludowa.

ORŁOWA-PORĘBA – MK PZKO zaprasza na bal, który odbędzie się 1 lutego od godz. 19.00 w Domu PZKO. W programie DJ Henio Cachel, pokaz taneczny i magik Luminary Show. Bilety w cenie 400 koron (kolacja, kawa, ciastko) do nabycia u Karola Słowika, kom. 731 546 422, e-mail: orlowapzko@gmail.cz.

WĘDRYNA – MK PZKO zaprasza na koncert świąteczny chóru mieszanego „Stonawa”, który odbędzie się w niedzielę 19 stycznia w kościele parafialnym po mszy świętej o godz. 8.30.

OFERTY

PRZEDSZKOLE W KARWINIE poszukuje nauczycieli wychowania przedszkolnego. Dokumenty aplikacyjne prosimy przesłać na e-mail: przedszkole@pszkarvina.cz. Blizsze informacje pod nr. tel. 596 311 292.

WYSTAWY

CZ. CIESZYN, ZARZĄD GŁÓWNY PZKO, ul. Strzelnicza 28, galeria

w holu na parterze: do 24. I. wystawa pt. „Ofiarne życie Anny Ruckiej (1903-1944)”. Czynna w godzinach otwarcia budynku. **CZ. CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, ul. Grabińska 458/33:** trzy wystawy: „Jan Górniak (1885-1940), właściciel cegielni i filantrop”, „Piotr Kornuta (1880-1945), działacz robotniczy i burmistrz Trzyńca” oraz „Ży-

cie i twórczość Gustawa Przeczka (1913-1974)”. Czynne od wtorku do piątku w godz. 8.00-15.00. **CZ. CIESZYN, KLUB „DZIUPŁA”, ul. Strzelnicza 209/28:** do 31. I. wystawa Romana Dzika pt. „Muzyczne fotografie”. **KARWINA, GALERIA MIASTA, Rynek Masaryka 17:** do 19. I. wystawa Józefa Dronga pt. „...jak mijają

czas”. Czynna: po-pt: w godz. 8.00-18.00, so i nie: w godz. 9.00-13.00. **TRZYNIEC, MUZEUM HUTY TRZYNIECKIEJ I MIASTA TRZYNIA, Sala Wystaw, ul. Frydecka 387:** do 31. I. wystawa pt. „Szopka Trzyniecka”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. ▲ do 31. I. wystawa fotografii Pavla Zubka pt. „W centrum uwagi Huta

Trzyniecka”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. ▲ do 31. I. interaktywna wystawa pt. „Śasiedzi”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00. ▲ do 28. I. wystawa pt. „Ochrona przyrody i krajobrazu w Republice Czeskiej”. Czynna: wt-pt: w godz. 9.00-17.00, nie: w godz. 13.00-17.00.

Dnia 20 stycznia 2025 minie 45. rocznica, kiedy umilkło serce naszego Kochanego Taty i Dziadka

śp. JANA PASTORKA z Trzyńca-Starego Borku

Z miłością i szacunkiem wspominają córki Nina i wnuczka Lidia z rodzinami.

GŁ-033

NEKROLOGI

Składamy serdeczne podziękowania krewnym i znajomym za wyrazy współczucia, kwiaty i udział w pogrzebie naszej Drogiej Zmarłej

śp. BARBARY WACŁAWIK

Dziękujemy również proboszczowi Janowi Szkanerze za dostojne przeprowadzenie obrzędu pogrzebowego. Zasmucona rodzina.

RK-002

Z ogromnym smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci naszego aktywnego członka, kolegi, przyjaciela

śp. EUGENIUSZA MONCZKI

Najbliższej rodzinie wyrazy głębokiego współczucia składają panowie z Klubu Seniora oraz zarząd MK PZKO w Karwinie-Raju.

GŁ-039

Wyrazy głębokiego współczucia i żalu dla najbliższej rodziny z powodu zgonu

śp. EUGENIUSZA MONCZKI

Zasłużonego członka Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski” w RC składa Zarząd PTTS „Beskid Śląski”.

GŁ-040

www.ajesucho.cz
e-mail: ajesucho@seznam.cz

TECHNICZNE OSUSZANIE
WYNAJEM OSUSZACZY
OSUSZANIE PO ZALANIU
tel. +420 608 772 213

GŁ-398

Znajdź nas na YouTube

Dachy – remonty,
dachy płaskie,
kominy

Tel. +48 601 532 642

GŁ-600

WAŻNE INFORMACJE

- Nowym dostawcą dla prenumeratorów „Głosu” jest od 1 listopada 2023 roku PNS, a.s.
- Bezpłatna linia telefoniczna: 800 400 412 (czynna w dni robocze 7.30-17.00)
- Zamówienia pisemne: První novinová společnost, a.s. Zakaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickacentrum@pns.cz
- Wszelkie zamówienia, zmiany i reklamacje prosimy kierować pod nr. tel. 800 400 412.

PROGRAM TV

PIĄTEK 17 STYCZNIA

TVP 1

5.55 Info poranek **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.30** Dom matek **8.00** Alternatywy 4. Profesjonalści (s.) **9.05** Ranczo 2 (s.) **10.00** Komisarz Alex 4 (s.) **10.50** Ojciec Mateusz 14 (s.) **11.35** Okrasa łamie przepisy. Kuchnia polska **12.10** Agrobiznes **12.55** Natura w Jedynce. Polarne królestwo Słońca **14.00** Wichrowe wzgórze (s.) **14.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **15.35** Gra słów. Krzyżówka (teleturniej) **16.05** Dziedzictwo (s.) **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Skoki narciarskie. Zawody Pucharu Świata w Zakopanem **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.30** Królowie. Na pomoc królówi (s.) **21.05** Kłangor (s.) **22.05** Vabank 2, czyli riposta (komedia) **23.55** Godzina prawdy (thriller USA).

TVP 2

6.20 Anna Dymna - spotkajmy się. Piotr Jegliński (talk-show) **6.55** Barwy szczęścia (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.15** Operacja zdrowie. Znieczulenie dentystyczne **11.50** Tańcząca ze światem - Tunezja. Kariruan **12.30** Kolo fortuny (teleturniej) **13.15** Miłość i nadzieja (s.) **14.05** Va banque (teleturniej) **14.35** Na sygnale (s.) **15.05** La Promesa - pałac tajemnic (s.) **16.00** Kolo fortuny (teleturniej) **16.35** Familiada (teleturniej) **17.20** Miłość i nadzieja **18.15** Va banque (teleturniej)

18.50 Jeden z dziesięciu (teleturniej)

Teleturniej wiedzowy, który od lat cieszy się niesłabnącym uznaniem i szacunkiem widzów. Teleturniej składa się z trzech etapów. W pierwszym zawodnicy otrzymują po dwa pytania. Odpowiedź przynajmniej na jedno z nich umożliwia im udział w drugim etapie. W kolejnej rundzie zawodnicy wyznaczają, którą z przeciwników ma odpowiadać na kolejne pytanie. Gra toczy się do momentu, gdy na polu walki pozostanie trzech zawodników...

19.30 Barwy szczęścia (s.) **20.45** Postaw na milion (teleturniej) **23.40** Blue Moon (s.).

TVN

5.55 Ukryta prawda (s.) **6.50** Kuchenne rewolucje. Warszawa **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Kuchenne rewolucje. Żyrardów **12.20** Wycieczkowic (s.) **13.20** Ukryta prawda (s.) **16.35** Kuchenne rewolucje. Człuchów **17.40** Detektywi (s.) **19.00** Fakty **19.40** Uwaga! **20.00** Na skraju jutra (film SF) **22.30** W sieci kłamstw (film USA).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.25** Gliniarze (s.) **14.35** Dlaczego ja? (s.) **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja (mag.) **16.30** Na ratunek 112 (s.) **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.40** Uroczysko (s.) **20.10** Farma (reality show) **21.10** Wkręcenie (komedia) **23.20** Morbius (horror USA).

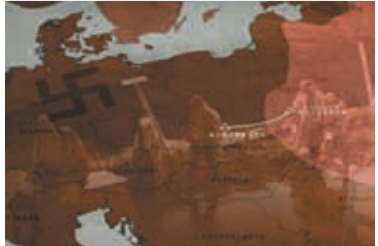
TVC 1

5.59 Studio 6 **9.00** Magnum (s.) **9.50** Buleczki z rana **10.20** Podarunki **11.30** AZ kwiz **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Różowa sobota (film) **14.40** Absolutnie beznadziejna sprawa (film) **15.35** Reporterzy TVC **16.25** Uśmiechy Karla Čapka **17.00** Podróż po francuskich Alpach **17.30** AZ kwiz **18.00** Wiadomości regionalne **18.25** Gdzie jest mój dom? **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Dziecko (s.) **21.00** Wszystko-party **21.55** Hercule Poirot (s.) **22.50** Z archiwum telewizyjnej rozrywki **23.50** Komisarz Florence (s.) **1.20** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Dzika Hiszpania **9.20** Przygody nauki i techniki **9.50** Trzy małe guzce afrykańskie **10.40** Strony rodzinne **11.15** W cieniu kakaowca **11.40** Arktyczne dryftowanie: rok na śniegu **12.35** Co potrafi kłamstwo **13.30** Powstanie i upadek nazistów

14.25 Marsze śmierci

W ostatnich miesiącach wojny kolumny nieszczęślików przeszły przez tereny dzisiejszej Polski, Czech, Niemiec i Austrii. W drodze z zimna, głodu, pragnienia, wycieńczenia lub gwałtownej śmierci zginęło od 250 do 300 tysięcy mężczyzn i kobiet. Materiał z tego etapu nazistowskiego zła stał się raczej rzadko spotykanym. Dlatego pamięć o tych, którzy przeżyli, pozostaje ważna. Marsze śmierci pozostają mniej znaną częścią historii zbrodniczego reżimu...

15.20 Operacja Barbarossa **16.05** Zapomniane wyprawy **16.30** Tajemnice brytyjskich pałaców królewskich **17.15** Stanley Tucci i wszystkie smaki Włoch **18.00** Poszukiwania utraconych światów - Kaukaz Południowy z Romanem Zachem **18.25** Piękne kraje z lotu ptaka **19.20** Bogowie i mity starej Europy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Pech (film) **21.50** Przekręt doskonały (film) **23.25** Gry wojenne **0.15** Wielka Brytania z lotu ptaka.

5.55 Śniadanie **8.25** Ulica (s.) **9.25** Pewna rodzina (s.) **10.50** Dr House (s.) **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.25** Przyczodnia w różanym ogrodzie (s.) **13.40** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **15.35** Zamienimy się żonami **16.57** Popołudniowe wiadomości **17.30** Pościg **18.30** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Harry Potter i więzień Azkabanu (film) **23.10** Wykwać klawisza (film) **1.30** CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (s.).

PRIMA

6.00 Nowy dzień **7.05** M.A.S.H. (s.) **9.35** Koleczy (s.) **10.55** Zoo Nowe początki (s.) **11.50** Agencji NCIS (s.) **13.40** Policja w akcji **14.40** Incognito **15.45** Tak jest, szefie! **16.50** Nakryto do stołu **18.00** Zoo Nowe początki (s.) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Kochamy Czechy **23.50** Tak jest, szefie! **0.55** Policja w akcji.

SOBOTA 18 STYCZNIA

TVP 1

5.35 Akacjaowa 38 (s.) **6.20** Balans bieli **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze **7.40** Pełnosprawni (s.) **8.10** Czarne chmury **9.10** Ranczo 2 **10.00** Komisarz Alex 4 (s.) **11.05** Ojciec Mateusz 14 (s.) **11.55** Polskie Parki Narodowe. Bieszczadzki Park Narodowy **12.30** Gwiazdy w południe. Lowcy skalpów (western USA) **14.25** Okrasa łamie przepisy. Polska kaszanka **14.50** Dobre strony. Miutosh i Krzysztof Zanussi **15.10** Żona dla Polaka (reality show) **16.00** Skoki narciarskie. Zawody Pucharu Świata w Zakopanem **17.15** Teleexpress **17.20** Skoki narciarskie. Zawody Pucharu Świata w Zakopanem **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Hit na sobotę. Ocalony (dramat wojenny) **22.30** Zakończ szpiegów (s.) **23.30** Dziewczyna z tatuażem (thriller).

TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.35** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.30** To jest grane **12.05** Czwterdziestolatek (s.) **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Kolo fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Opole 2024 **2.2** Patrycja Markowska **16.20** Na dobre i na złe (s.) **17.25** Jaguar (film francuski) **19.10** Słowo na niedzielę. Zagrożone wesele **19.25** Rodzinka (s.) **20.00** The Voice Senior 6. Przesłuchania w ciemno

22.30 Nigdy nie mów nigdy (komedia polska)

30-letnia Ama (Anna Dereszowska) jest odnoszącą sukcesy, zimną i skuteczną „towczynią głów” dla międzynarodowych korporacji. Wiedzie typowe życie bogatej i niezależnej warszawskiej singielki, która rozładowuje stres w nocnych klubach, bawiąc się do rana i podrywając przypadkowych mężczyzn. Jednak pod pancernem ośzdej i nieprzystępną karierowiczką ukrywa osobiste nadzieje związane z posiadaniem dziecka, z którego już raz kiedyś zrezygnowała dla pracy. W trudnych chwilach wspiera ją najlepsza przyjaciółka Edyta (Olszówka), trochę zwariowana artystka, która właśnie weszła w nowy związek z policjantem Rafałem (Robert Więckiewicz)...

TVN

5.50 Ukryta prawda **6.45** Kuchenne rewolucje. Warszawa **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Na Wspólnej (s.) **13.10** Ciężarówka przez Australię **14.15** Miśtrzowie wiadomości **17.30** Pościg (reality show) **15.20** Prosto w serce (komedia USA) **17.35** Kuchenne rewolucje. Myszęcin **19.00** Fakty **19.30** Sposób na teściową (komedia romantyczna) **21.50** After 3. Ocal mnie (melodramat, Bułgaria/USA) **23.50** Szycybi i wściekli (film sensacyjny).

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat **11.30** Gliniarze **16.30** Nasz nowy dom (reality show) **17.30** Awantura o kasę (teleturniej) **18.50** Wydarzenia, sport, pogoda **19.55** Kabaret na żywo. Nowy skŁAD. Kabaret Młodych Panów **23.50** Death Race. Wyścig śmierci (film sensacyjny).

TVC 1

6.00 Co umiały nasze babcie **6.25** Borsuk **7.05** O sprytnym szpachu (bajka) **8.00** Rumburak: życie na wieży (bajka) **8.50** Proszę sobie nie przeszkadzać (film) **9.35** Uśmiechy Josefa Kemra **10.15** Sprawy siostry Bonifacji (s.) **11.05** Wszystko-party **12.00** Z metropolii, Tydzień w regionach **12.25** Nasze hobby **13.00** Wiadomości **13.05** Dom pod Trzema Jaskółkami (bajka) **13.55** O malarzu Adamie (bajka) **14.55** O sprytnym Marcinie (bajka) **15.20** Chłopcy z rezerwy (film) **16.55** Hercule Poirot (s.) **17.50** Kot to nie pies **18.25** Chłopaki w akcji **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.05** Cuda natury **21.20** Wszystko-party **22.05** Jak poeci tracą złudzenia (film) **23.25** Maigret (s.) **1.15** Sama w domu.

TVC 2

6.00 Dzika Hiszpania **6.50** Afryka z lotu ptaka **7.40** Najpiękniejsze widoki świata **8.30** Na biegówkach po Czechach **8.40** Austriackie zabytki techniczne w Czechach **9.10** Cuda techniki **10.00** Lotnicze katastrofy **10.45** Auto Moto Świat **11.05** Auto Moto Test **11.20** Dzikie psy w krainie lwów **12.15** Babel **12.45** Historie budowy **12.55** Watykan, klejnot w sercu Rzymu **13.50** Mistrzowie medycyny **14.15** Cena strachu (film) **16.45** Finlandia z lotu ptaka **17.40** Cudowna planeta **18.30** Niesamowita planeta Ziemia **19.25** Zapomniane wyprawy **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** W poszukiwaniu deszczowego drzewa (film) **22.45** Desperaci (film) **0.45** Babilon Berlin (s.).

NOVA

6.05 Karate owca (s. anim.) **6.25** Stacyjkowo (s. anim.) **7.15** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **8.05** Nowe szaty cesarza (bajka) **9.20** Nova Festiwal smaków **9.25** Słodkie zmartwienia (film) **11.20** Nova Festiwal smaków **11.25** Kameńśak (s.) **12.40** Nova Festiwal smaków **12.45** Kroniki Spiderwick (film) **14.35** Nova Festiwal smaków **14.40** Agent XXL 2 (film) **16.45** Nova Festiwal smaków **16.50** Spider-Man: Homecoming (film) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Anioły i demony (film) **23.10** Nikt (film) **1.00** Agent XXL 2 (film).

PRIMA

6.00 M.A.S.H. (s.) **8.55** AutosalonTV **10.05** Incognito **11.10** Kochamy Czechy **14.50** Minbata wieczności (film) **16.30** Falszwy senator (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime

20.15 Piraci z Karaibów: Na krańcu świata (film)

Jack Sparrow (Johnny Depp), schwytany w pułapkę Davy'ego Jonesa na krańcu świata, jest ostatnim z dziewięciu członków Trybunału Braci, rodzaju pirackiej rady. Piraci ze wszystkich stron muszą się zjednoczyć, aby stawić opór Kompanii Wschodnioindyjskiej, która za wszelką cenę chce oczyścić podległe sobie wody z piratów. Najpierw jednak sam Jack potrzebuje ratunku...

23.35 Książę (film) **1.25** Angielski pacjent (film).

NIEDZIELA 19 STYCZNIA

TVP 1

6.20 Słownik polsko@polski (talk-show prof. Jana Miodka) **6.55** Słowo na niedzielę. Zagrożone wesele **7.00** Transmisja mszy świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach **8.00** Tydzień **8.35** Stawka większa niż życie. Ostatnia szansa (s.) **9.40** Stawka większa niż życie. Żelazny Krzyż **10.55** Komisarz Alex 4 (s.) **11.55** Między ziemią a niebem

Anioł Pański - modlitwa maryjna w Kościele katolickim, która przypomina o zwiastowaniu Maryi przez archanioła Gabriela i wcieleniu Jezusa Chrystusa. Zwyczaj odnawiania modlitwy w południe został wprowadzony w 1456 roku przez papieża Kaliksta III w celu uproszenia u Maryi ratunku przed najazdem tureckim na Konstantynopol. Tradycja tej niedzielnej modlitwy papieża trwa do dzisiaj i gromadzi tysiące wiernych...

12.15 Między ziemią a niebem **12.45** Pielgrzymi Nadziei. Grzegorz Płonka **13.05** BBC w Jedyńce. Zaloty wśród zwierząt **14.10** Vabank 2, czyli riposta (komedia polska) **15.55** Skoki narciarskie. Zawody Pucharu Świata w Zakopanem **17.00** Teleexpress **17.05** Skoki narciarskie. Zawody Pucharu Świata w Zakopanem **18.40** Jaka to melodia? (teleturniej) **19.30** Program informacyjny, sport, pogoda **20.20** Żona dla Polaka (reality show) **21.20** Zakochana Jedyńka. Śmietanka towarzyska (komedia USA) **23.05** Ocalony (dramat wojenny).

TVP 2

6.00 Barwy szczęścia (s.) **6.30** M jak miłość (s.) **7.30** Pytanie na śniadanie **11.05** Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka **11.40** The Voice Senior 6. Przesłuchania w ciemno **14.00** Familiada (teleturniej) **14.35** Kolo fortuny (teleturniej) **15.15** Szansa na sukces. Opole 2024 **2.2** Lanberry **16.15** Tak to leciało! (teleturniej) **17.15** Postaw na milion (teleturniej) **18.10** Hrabia Monte Christo (s.) **19.20** Rodzinka (s.) **20.00** Świat to za mało (film sensacyjny) **22.20** Polska. Co dalej? **23.35** Medicus (film przygodowy).

NOVA

6.00 Stacyjkowo (s. anim.) **6.30** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **7.20** Policja Modrava (s.) **8.40** Życie na zamku (s.) **9.40** Nova Festiwal smaków **9.45** My, właściciele domków letniskowych **10.50** Nova Festiwal smaków **10.55** Lodowko, opowiadaj! **11.55** Za pięć dwunasta **13.00** Comeback (s.) **13.35** Dziewczyna z Jersey (film) **15.45** Nova Festiwal smaków **15.50** Trzej muskietierowie (film) **18.05** Pościg: wydanie specjalne **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja Modrava (s.) **22.50** Odlamki **23.25** Ultimatum Bourne'a (film).

PRIMA

6.05 Bolek i Lolek (s. anim.) **6.15** M.A.S.H. (s.) **8.45** Prima Czechy **9.20** Prima świat **9.50** Incognito **11.00** Partia Terezi Tománekowej **12.00** Poradnik domowy **12.55** Poradnik Pepy Libickiego **14.00** Ogrodnik w zasięgu ręki **14.40** Poradnik Ládi Hrušky **15.55** Czeskie domki letniskowe marzeń **16.50** Matki (film) **18.55** Wiadomości, pogoda, wiadomości kryminalne **19.55** Showtime **20.15** Tylko Teresa (film) **22.20** Czas zabijania (film) **1.25** Niedokończony interes (film).

TVC 1

6.00 Ciekawostki z regionów **6.25** Chłopcy z rezerwy (film) **8.00** Królestwo dnia i nocy (bajka) **8.30** Absolutnie beznadziejna sprawa (film) **9.20** Buleczki z rana **9.50** Kalendarium **10.05** Kamera na szlaku **10.35** Obiektyw **11.10** Przygody kryminalistyki (s.) **12.00** Pytania Václava Moravca **13.00** Wiadomości

13.05 Kiedy zostaną królową (bajka)

Pepicka jest znaną piekarką (V. Žilková), a jej ciasta trafiają do całej rodziny królewskiej. Wszystkie byłoby dobrze, gdyby Pepicka nie zakochała się w księciu Lucianie. A książę (A. Navrátil) nie do końca jest dżentelmenem...

13.50 Bezwąsy i królowa Kamila (bajka) **14.20** Jak poeci tracą złudzenia (film) **16.00** Ucieczki do domu (film) **17.30** Ranczo pod Zieloną Siódmką (s.) **18.25** Co umiały nasze babcie **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.10** Limity (s.) **21.10** Výborná SHOW **21.55** Cyrk Bukowski (s.) **22.50** Sprawy detektywa Murdocha (s.) **23.35** Dalglish (s.) **0.25** Nasze hobby.

TVC 2

6.00 Jak się żyło w na zamku Munzenberg w 1218 roku **6.50** Gry wojenne **7.45** Mistrzowie szczyfów **8.35** Czechosłowacki tygodnik filmowy **8.50** Poszukiwania utraconego czasu **9.05** Historie. cs **10.00** Powstanie i upadek nazistów **10.55** Po Czechach **11.05** Wieczne piękno Prowansji **12.00** Nie poddawaj się **12.25** Magazyn chrześcijański **12.55** Na pływali z Marko Čermákiem **13.25** Kot to nie pies **13.55** Bohaterowie legend **14.50** Stanley Tucci i wszystkie smaki Włoch **15.30** Poszukiwania utraconych światów - Kaukaz Południowy z Romanem Zachem **16.00** Tipsport ELH 2024/2025: BK Mlada Boleslaw - Biale Tygrysy Liberec (transmisja) **19.35** Romantyczne zamki, Ren i Lorelei **19.50** Wiadomości w czeskim j. migowym **20.00** Dwa złote colty (film) **22.05** Gorejący krzew (s.) **23.30** Pojedynek o nową Amerykę **0.25** Kiedy oceany pochłoną nasze miasta.

NOVA

6.00 Stacyjkowo (s. anim.) **6.30** Alvin i wiewiórki (s. anim.) **7.20** Policja Modrava (s.) **8.40** Życie na zamku (s.) **9.40** Nova Festiwal smaków **9.45** My, właściciele domków letniskowych **10.50** Nova Festiwal smaków **10.55** Lodowko, opowiadaj! **11.55** Za pięć dwunasta **13.00** Comeback (s.) **13.35** Dziewczyna z Jersey (film) **15.45** Nova Festiwal smaków **15.50** Trzej muskietierowie (film) **18.05** Pościg: wydanie specjalne **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Policja Modrava (s.) **22.50** Odlamki **23.25** Ultimatum Bourne'a (film).

TVN

5.55 Ukryta prawda (s.) **6.50** Kuchenne rewolucje. Człuchów **7.45** Dzień Dobry TVN **11.20** Kuchenne rewolucje. Piaskary **12.20** Wycieczkowic (s.) **13.20** Ukryta prawda **16.35** Kuchenne rewolucje. Toruń, Prova Gourmet **17.35** Detektywi (s.) **18.35** 33. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy **19.00** Fakty **20.00** Doradca smaku. Piersi z kurczaka faszerowane kaszanką **20.10** Na Wspólnej (s.) **20.50** Wilcze echa (thriller) **23.20** Na skraju jutra (film SF)

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.30** Malanowski i partnerzy (s.) **9.30** Sekrety rodziny. Druga szansa **10.30** Dlaczego ja? **11.30** Gliniarze (s.) **14.35** Dlaczego ja? **15.50** Wydarzenia **16.20** Interwencja **16.30** Na ratunek 112 (s.) **17.00** Gliniarze (s.) **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.40** Uroczysko (s.) **20.10** Farma (reality show) **21.10** Megahit. Prometeusz (horror SF) **23.55** S.W.A.T. Miasto w ogniu (film USA).

PONIEDZIAŁEK 20 ST

POSTSCRIPTUM

UŚMIECHNIJ SIĘ

WEHIKUŁ CZASU

Tak było...

...tak jest

• Dziś zapraszamy na wycieczkę do Karwiny. Archiwalna fotografię udostępnił nam Władysław Owczarzy i przedstawia kościół w Piotrowicach. Czekamy na propozycje współczesnego ujęcia. W gazecie zamieścimy pierwsze bądź najlepsze zdjęcie, jakie dostaniemy. Fotografów prosimy wysłać na: dabkowski@glos.live bądź info@glos.live. Serdecznie zapraszamy do współpracy!

MINIKWADRAT MAGICZNY I

Pionowo i poziomo jednakowo:

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1. azyl dla statków

2. maślane, piwne lub smutne

3. karczma w balladzie „Pani Twardowska”

4. Andrzej, mincerz niemiecki z XVII wieku.

Wyrazy trudne lub mniej znane: TYMF

MINIKWADRAT MAGICZNY II

Pionowo i poziomo jednakowo:

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1

2

3

4

1. plotka, pogłoska, niesprawdzona wiadomość

2. jeden z muszkietierów Dumasa

3. o wilku..., a wilk tu

4. marka indyjskiej herbaty.

Wyrazy trudne lub mniej znane: ASAM

LOGOGRYF ŁUKOWY

Rozwiązaniem jest nazwa miasta powiatowego w Polsce, w województwie podkarpackim. Położone jest ono w dolinie Sanu, u podnóża Gór Słonnych i Pogórza Bukowskiego w Euroregionie Karpackim. Patronem miasta jest Archanioł Michał, a od roku 2006 również św. Zygmunt Gorazdowski....

1. dramat Johanna Wolfganga von Goethego

2. rodzaj statku o płaskim dnie, służącego do transportu ładunków w żegludze śródlądowej

3. sposób pokonania rzeki

4. obniżka ceny jakiegoś towaru

5. zwalisko, zgliszcza, rudera lub zniszczony zamek, pałac

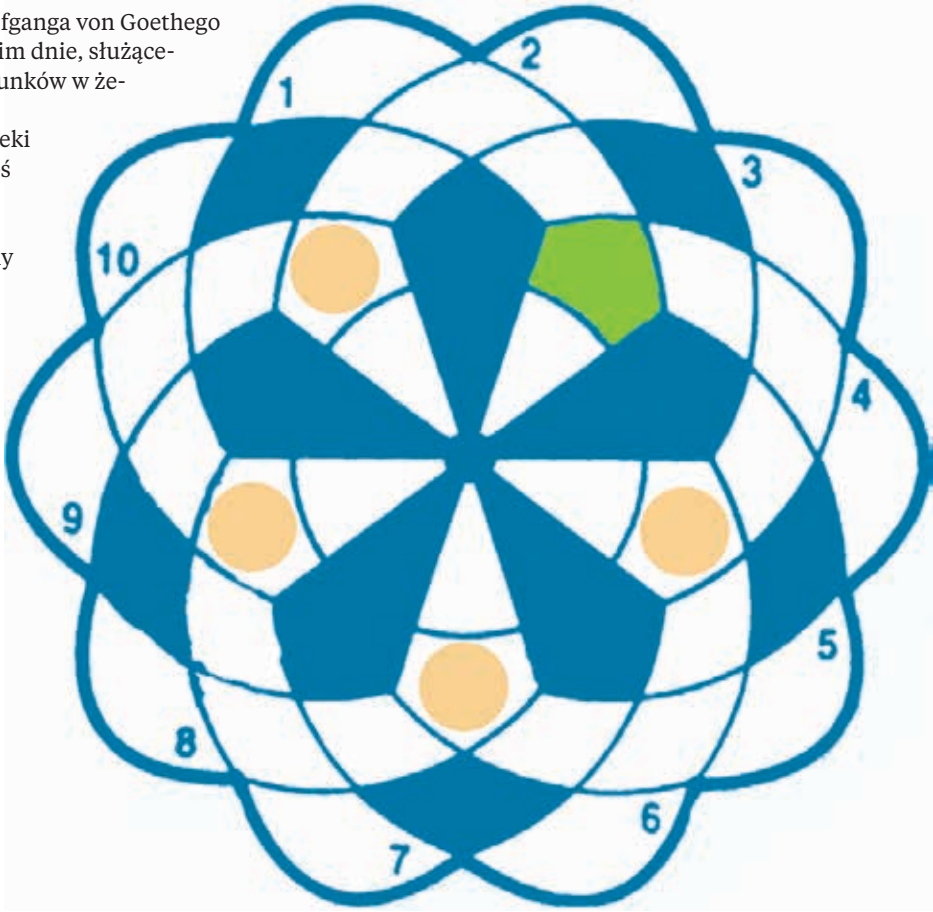
6. urządzenie dźwiękowe stosowane w portach i w budownictwie lub duży ptak o długich nogach

7. bystry strumyk górski

8. jej gatunki to m.in. limba, wejmutka, banka

9. nosił ją Zorro lub część karoserii auta

10. bogaty w ozdoby styl w sztuce.

Wyrazy trudne lub mniej znane:
BARKA, WPLAW

Wśród autorów poprawnych rozwiązań zostanie rozlosowana nagroda. Rozwiązania prosimy przysłać na e-mail: info@glos.live. Termin ich nadsyłania upływa w środę 29 stycznia 2025 r. Nagrodę z 3 stycznia otrzymuje **Zofia Mitręgowa z Trzyńca**. Autorem dzisiejszych tamigłówek jest Jan Kubiczek.

Rozwiązanie krzyżówki kombinowanej z 3 stycznia:
CIEKAWOŚĆ PRAWD I BŁĘDÓW MATKA

Projekt finansowany ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu pn. Polonia i Polacy za granicą 2023 ogłoszonego przez Kancelarię Prezesa Rady Ministrów. Publikacje wyrażają jedynie poglądy autorów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP ani Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

MINISTERSTWO KULTURY

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Ostrawie

Fundacja POMOC POLAKOM NA WSCHODZIE im. Jana Olszewskiego

STOWARZYSZENIE „WSPÓLNOTA POLSKA”

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Grabińska 33, 737 01 Czeski Cieszyń, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL-PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 • Adres: Redakcja „Głosu”, ul. Strzelnicza 28, Czeski Cieszyń 737 01 • Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glos.live • Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glos.live • Redaktorzy terenowi: Danuta Chlup, danuta.chlup@glos.live • Łukasz Klimaniec, klimaniec@glos.live • Szymon Brandys, brandys@glos.live • Fotoreporter: Norbert Dąbkowski, dabkowski@glos.live • Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glos.live • Projekt makiety: Jacek Utko • Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, e-mail: info@glos.live • www.glos.live • Pismo wychodzi we wtorki i piątki • Dostawę prenumeratom prowadzi PNS, a.s. Pateřická 1/2773, 193 00 Praha 9-Horní Počernice. Zamówienia pod adresem: První novinová společnost, a.s., Zákaznické centrum, Evropská 888, 664 42 Modřice, e-mail: zakaznickecentrum@pns.cz. Reklamacje tel. 800 400 412 • Kolportaż: PNS, a.s. • Druk: CZECH PRINT CENTER a. s. Na Rovince 876, 720 00 Ostrava-Hrabová • Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania • Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 2570-8708.

„Głos” należy do Stowarzyszenia Dzienników Mniejszości Narodowych i Etnicznych Europy MIDAS